

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

17 janvier 2023

PROJET DE LOI

**modifiant la loi
du 1er mars 2000 créant
un Institut des juristes d'entreprise**

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

17 januari 2023

WETSONTWERP

**tot wijziging van de wet
van 1 maart 2000 tot oprichting
van een Instituut voor bedrijfsjuristen**

SOMMAIRE

Pages

Résumé	3
Exposé des motifs	4
Avant-projet de loi	19
Analyse d'impact	22
Avis du Conseil d'État	36
Projet de loi	44
Coordination des articles	49

INHOUD

Blz.

Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp van wet	19
Impactanalyse	29
Advies van de Raad van State	36
Wetsontwerp	44
Coördinatie van de artikelen	56

08593

Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 17 janvier 2023.

Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 17 janvier 2023.

De regering heeft dit wetsontwerp op 17 januari 2023 ingediend.

De “goedkeuring tot drukken” werd op 17 januari 2023 door de Kamer ontvangen.

N-VA : Nieuw-Vlaamse Alliantie
 Ecolo-Groen : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
 PS : Parti Socialiste
 VB : Vlaams Belang
 MR : Mouvement Réformateur
 cd&v : Christen-Democratisch en Vlaams
 PVDA-PTB : Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
 Open Vld : Open Vlaamse liberalen en democraten
 Vooruit : Vooruit
 Les Engagés : Les Engagés
 DéFI : Démocrate Fédéraliste Indépendant
 INDEP-ONAFH : Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 55 0000/000 Document de la 55e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi
 QRVA Questions et Réponses écrites
 CRIV Version provisoire du Compte Rendu Intégral
 CRABV Compte Rendu Analytique
 CRIV Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
 PLEN Séance plénière
 COM Réunion de commission
 MOT Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Afkorting bij de nummering van de publicaties:

DOC 55 0000/000 Parlementair document van de 55e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
 QRVA Schriftelijke Vragen en Antwoorden
 CRIV Voorlopige versie van het Integraal Verslag
 CRABV Beknopt Verslag
 CRIV Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
 PLEN Plenum
 COM Commissievergadering
 MOT Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

RÉSUMÉ

Plus de vingt ans après la création de l'Institut des juristes d'entreprise, il y a lieu d'actualiser la législation relative. Ce projet de loi vise en particulier à entreprendre les réformes suivantes:

1. moderniser les missions de l'Institut, le mettant ainsi au niveau des autres ordres professionnels;

2. inscrire dans la loi certains aspects importants de la profession tels que l'indépendance intellectuelle ou le fait que les juristes d'entreprise rendent des avis relatifs à la position juridique de leur employeur;

3. permettre à une personne membre de l'organe de direction ou d'administration d'une entreprise de devenir juriste d'entreprise sous statut d'indépendant si la loi lui interdit d'exercer ce mandat de direction par le biais d'un contrat de travail;

4. confirmer la jurisprudence existante concernant la portée de la confidentialité des avis des juristes d'entreprise;

5. confirmer la possibilité de tenir une assemblée générale électronique, en particulier pour tenir compte de mesures sanitaires éventuelles affectant les réunions en grand groupe;

6. habiliter, en cas de vacance de mandat, le conseil de l'Institut à coopter un membre jusqu'à la prochaine assemblée générale;

7. moderniser l'arsenal disciplinaire de l'Institut, notamment en instaurant des modalités en cas de suspension ou radiation.

SAMENVATTING

Meer dan twintig jaar na de oprichting van het Instituut voor bedrijfsjuristen is de betreffende wetgeving aan vernieuwing toe. Meer bepaald beoogt dit wetsontwerp de volgende hervormingen:

1. de opdrachten van het Instituut te moderniseren en zodoende op één lijn te brengen met andere beroepsordes;

2. bepaalde belangrijke aspecten van het beroep in de wet te verankeren, zoals de intellectuele onafhankelijkheid of het feit dat bedrijfsjuristen advies geven over de bepaling van de rechtspositie van hun werkgever;

3. de mogelijkheid te bieden om bedrijfsjurist te worden onder het statuut van zelfstandige voor een persoon die lid is van een bestuursorgaan van een onderneming, indien de wet hem verbiedt deze bestuursopdracht uit te oefenen door middel van een arbeidsovereenkomst;

4. de bestaande rechtspraak omtrent de draagwijdte van de vertrouwelijkheid van de adviezen van de bedrijfsjurist te bevestigen;

5. de mogelijkheid van een elektronische algemene vergadering te bevestigen, in het bijzonder om rekening te houden met eventuele gezondheidsmaatregelen op vergaderingen in grote groepen;

6. de raad van het Instituut de mogelijkheid te bieden om, bij het openvallen van een mandaat, een lid te coöpteren tot aan de volgende algemene vergadering;

7. het tuchtarsenaal van het Instituut te moderniseren, met onder meer modaliteiten in geval van schorsing of schrapping.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

EXPOSÉ GÉNÉRAL

Juriste d'entreprise, une profession réglementée depuis la loi du 1er mars 2000

Le métier de juriste d'entreprise a été reconnu par la loi du 1er mars 2000 créant un Institut des juristes d'entreprise (IJE) en raison de sa spécificité et de l'intérêt général qu'il représente pour une vie de l'entreprise sécurisée et par conséquent pour l'ordre public économique.

Dans ce cadre, le juriste d'entreprise a un titre protégé et ses avis juridiques sont confidentiels. Il est également soumis à une déontologie propre, garantissant son indépendance intellectuelle et l'IJE a instauré une formation continue, contribuant à la garantie de qualité de son travail. Le juriste d'entreprise a la particularité, qui fait également sa force, de rendre ses avis juridiques depuis l'intérieur de l'entreprise, de nature à lui donner une bonne compréhension de ses activités et de ses processus.

L'IJE a fêté ses vingt ans en 2020 et compte plus de 2000 membres.

En établissant le statut de juriste d'entreprise, le législateur a donc reconnu la pertinence de la fonction de conseiller juridique interne à l'entreprise rendant des avis juridiques à son employeur (le rôle légal et autonome du juriste d'entreprise doit par ailleurs être distingué du rôle d'un conseiller "juridique" qui fournit des services juridiques aux clients de son entreprise).

L'importance de la confidentialité des avis du juriste d'entreprise a été reconnue comme une condition nécessaire à un exercice adéquat du métier. Le métier de juriste d'entreprise a, ce faisant, acquis sa place à côté des autres métiers juridiques, avec une déontologie propre.

Au cours des vingt années d'existence de cette profession légalement reconnue, le monde a également changé à une vitesse sans précédent. Les crises successives ont provoqué une multiplication des lois et des règlements. Sous l'influence des changements liés à la globalisation et à la géopolitique, d'énormes changements ont été opérés dans l'organisation de la société sur les plans administratif, économique, financier et

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

Bedrijfsjurist, een gereguleerd beroep sinds de wet van 1 maart 2000

Het beroep van bedrijfsjurist werd bij wet van 1 maart 2000 tot oprichting van een Instituut voor bedrijfsjuristen (IBJ) erkend omwille van zijn eigenheid en het algemeen belang ervan voor een rechtsveilig ondernemingsleven en bijgevolg voor de economische openbare orde.

In deze context heeft de bedrijfsjurist een beschermde titel en zijn juridische adviezen zijn vertrouwelijk. Hij is ook onderworpen aan een eigen deontologie, die zijn intellectuele onafhankelijkheid waarborgt; tevens heeft het IBJ een voortgezette opleiding geïntroduceerd die de kwaliteit van het werk van de bedrijfsjurist garandeert. De bedrijfsjurist heeft de bijzondere eigenschap, en dat is eveneens zijn kracht, om intern vanuit de onderneming juridisch advies te geven, waardoor hij een goed inzicht krijgt in haar activiteiten en processen.

Het IBJ vierde zijn twintigste verjaardag in 2020 en heeft meer dan 2000 leden.

Bij de uitwerking van het statuut van bedrijfsjurist heeft de wetgever dan ook de relevantie van de functie van een intern juridisch adviseur, die juridisch advies geeft aan zijn werkgever, erkend (de wettelijke en autonome rol van de bedrijfsjurist dient immers te worden onderscheiden van de rol van een "juridisch" adviseur die juridische diensten verleent aan klanten van zijn onderneming).

Het belang van de vertrouwelijkheid van de adviezen van de bedrijfsjurist werd erkend als noodzakelijke voorwaarde voor een adequate uitoefening van het beroep. Het beroep van bedrijfsjurist heeft zodoende zijn plaats ingenomen naast dat van de andere juridische beroepen, met een eigen deontologie.

In het twintigjarige bestaan van dat wettelijk erkend beroep is de wereld eveneens met een ongeziene snelheid veranderd. Opeenvolgende crisissen hebben geleid tot een toename van de wet- en regelgeving. Onder invloed van de globalisering en geopolitieke veranderingen vonden enorme veranderingen plaats in de ordening van de samenleving op bestuurlijk, economisch, financieel en sociaal vlak. Bedrijven kunnen deze steeds uitgebreidere

social. C'est uniquement grâce à un accompagnement juridique adapté que les entreprises parviennent à faire face à cette législation toujours plus étendue et complexe.

Un rôle sociétal

Dans le monde de l'entreprise, c'est en premier lieu et surtout le juriste d'entreprise qui doit guider son entreprise de manière sécurisée à travers cette législation, de telle sorte que les dirigeants d'entreprise et le management puissent en toute confiance se baser sur les avis "in-house" ou l'assistance juridique adéquate pour prendre les bonnes décisions. Le juriste d'entreprise connaît en outre comme nul autre l'ADN de son entreprise et est, précisément en raison de sa position particulière en tant que personne de confiance indépendante et expert, sollicité et reconnu.

Le nombre de juristes d'entreprise est, depuis la création de l'Institut, et bien que l'inscription en tant que juriste d'entreprise ne soit pas obligatoire, rapidement devenu un groupe de professionnels grandissant rapidement et comptant actuellement de plus de 2000 membres. Ainsi grâce à l'action de l'Institut des juristes d'entreprise, le métier s'est davantage professionnalisé et nos entreprises et autres organisations sociales sont, au plus haut niveau, assistées par des juristes d'entreprise, qui agissent comme une boussole juridique. L'assistance par des juristes d'entreprise dans un environnement toujours plus complexe et réglementé est souvent vue comme un signe de bonne gouvernance.

Par le biais d'une assistance juridique indépendante qualitative et intellectuelle, le juriste d'entreprise contribue au respect du droit par les entreprises. Le juriste d'entreprise joue un rôle important dans la prévention de procédures judiciaires et administratives dans un pays où elles sont nombreuses et ont pris un retard structurel. Dans les litiges, le juriste d'entreprise est souvent la personne qui est la mieux placée pour encourager le recours à des méthodes alternatives de résolution des conflits, telle que la médiation.

Donner des avis sur la position juridique de son entreprise est même l'une des tâches essentielles du juriste d'entreprise, qui s'inscrit également dans l'exercice des droits de la défense de l'entreprise, afin d'éviter des conflits juridiques non seulement coûteux et chronophages, mais qui peuvent également menacer des valeurs économiques telles que le maintien de relations sereines et durables, le cas échéant à l'échelle internationale.

Une condition indispensable à cet effet est la protection de la confidentialité de ces avis au profit de l'employeur. Dans les pays de la common law, tels que le Royaume-Uni ou l'Irlande, la protection de la confidentialité des

en complexe wetgeving alleen maar aan dankzij een aangepaste juridische begeleiding.

Een maatschappelijke rol

In de ondernemingswereld is het in de eerste plaats en voornamelijk de bedrijfsjurist die zijn bedrijf veilig door deze wetgeving dient te loodsen zodat de bedrijfsleiders en het management zich in alle vertrouwen op de "in-house" adviezen of adequate juridische bijstand kunnen steunen om de juiste beslissingen te nemen. De bedrijfsjurist kent bovendien als geen ander het DNA van zijn onderneming en wordt precies omwille van zijn bijzondere positie als onafhankelijke vertrouwenspersoon en deskundige aangezocht en erkend.

Hoewel de inschrijving als bedrijfsjurist niet verplicht is, is het aantal bedrijfsjuristen, sinds de oprichting van het Instituut, een snelgroeiende groep professionals geworden van meer dan 2000 leden. Mede dankzij de werking van het Instituut voor bedrijfsjuristen werd het beroep meer geprofessionaliseerd en worden onze ondernemingen en andere maatschappelijke organisaties op het hoogste niveau bijgestaan door bedrijfsjuristen, die functioneren als een juridisch kompas. De bijstand door bedrijfsjuristen wordt in een steeds complexere en meer gereguleerde omgeving vaak als een teken van goed bestuur gezien.

Door middel van kwalitatieve en intellectueel onafhankelijke juridische bijstand draagt de bedrijfsjurist bij tot naleving van het recht door ondernemingen. De bedrijfsjurist speelt een belangrijke rol in het voorkomen van gerechtelijke en administratieve procedures in een land waar ze talrijk zijn en een structurele achterstand hebben. In rechtsgeschillen is de bedrijfsjurist vaak de persoon die het best in staat is om het gebruik van alternatieve geschillenbeslechtingsmethoden, zoals bemiddeling, aan te moedigen.

Het behoort ook immers tot één van zijn kerntaken om te adviseren over de rechtspositie van zijn onderneming, wat ook kadert in de uitoefening van de rechten van de verdediging van de onderneming, met het oog op de vermindering van juridische conflicten die niet alleen duur en tijdrovend zijn maar ook economische waarden kunnen bedreigen zoals goede en duurzame handelsrelaties, desgevallend van internationale omvang.

Een noodzakelijke voorwaarde hiervoor betreft de bescherming van de vertrouwelijkheid van deze adviezen ten gunste van de werkgever. In de common law landen zoals het Verenigd Koninkrijk en Ierland wordt

avis juridiques est connue sous le concept de “legal professional privilege”, en abrégé “LPP”, sans qu’il y ait de disposition légale ou de sanction pénale. Il prend différentes formes, mais les principales sont connues comme étant le “legal advice privilege” et “litigation privilege”. Il est apparu dans la jurisprudence sous forme d’un droit de refuser de témoigner en justice, fondé sur la constitution et la CEDH. En Irlande, les professions juridiques suivantes bénéficient de la protection du LPP: le solicitor, le barrister, le juriste d’entreprise salarié, l’avocat étranger et le procureur général (High Court Irlande IEHC, 28 avril 2016, McMahon/ Autorité aéronautique irlandaise, 2014 Nr.8104 P.) Au Royaume-Uni également, les juristes d’entreprise - et même les juristes d’entreprise étrangers - bénéficient de la protection de la confidentialité des avis rendus en qualité de conseiller juridique (High Court of England and Wales, Commercial Court (QBD), 11 septembre 2020, PJSC Tatneft/ Gennady Bogolyubov and others [2020] EWHC 2437 (Comm) Case No: CL-2016-000172).

Une modernisation nécessaire

Dans ce contexte, certaines dispositions de la loi du 1er mars 2000 doivent être modernisées. Les modifications envisagées n’ont pas pour seul but de renforcer le rôle sociétal du juriste d’entreprise mais visent également à répondre à une urgence certaine, compte tenu du fait que certaines dispositions de ladite loi ne sont plus adaptées à la société moderne, notamment en ce qui concerne l’élection des membres du conseil de l’Institut, les sanctions disciplinaires ou l’accès à la profession. Il est donc temps de traduire ces évolutions dans un cadre légal adapté à l’exercice de la profession juridique et également de consacrer dans la loi la jurisprudence et la pratique juridique développées quant à la confidentialité des avis d’un juriste d’entreprise, de sorte qu’il n’y ait plus la moindre insécurité juridique quant à sa portée et son champ d’application.

de la protection de la confidentialité des avis juridiques est connue sous le concept de “legal professional privilege”, en abrégé “LPP”, sans qu’il y ait de disposition légale ou de sanction pénale. Il prend différentes formes, mais les principales sont connues comme étant le “legal advice privilege” et “litigation privilege”. Il est apparu dans la jurisprudence sous forme d’un droit de refuser de témoigner en justice, fondé sur la constitution et la CEDH. En Irlande, les professions juridiques suivantes bénéficient de la protection du LPP: le solicitor, le barrister, le juriste d’entreprise salarié, l’avocat étranger et le procureur général (High Court Irlande IEHC, 28 avril 2016, McMahon/ Autorité aéronautique irlandaise, 2014 Nr.8104 P.) Au Royaume-Uni également, les juristes d’entreprise - et même les juristes d’entreprise étrangers - bénéficient de la protection de la confidentialité des avis rendus en qualité de conseiller juridique (High Court of England and Wales, Commercial Court (QBD), 11 septembre 2020, PJSC Tatneft/ Gennady Bogolyubov and others [2020] EWHC 2437 (Comm) Case No: CL-2016-000172).

Een noodzakelijke modernisering

In dit verband moeten sommige bepalingen van de wet van 1 maart 2000 worden gemoderniseerd. De voorgestelde wijzigingen zijn niet alleen bedoeld om de maatschappelijke rol van de bedrijfsjurist te versterken, maar ook om tegemoet te komen aan een zekere urgentie, aangezien sommige bepalingen ervan niet meer zijn aangepast aan de moderne maatschappij, onder meer wat betreft de verkiezing van de leden van de raad van het Instituut, de disciplinaire sancties of de toegang tot het beroep. Het wordt dus tijd om deze evoluties ook te vertalen naar een aangepast wettelijk kader voor de uitoefening van het juridisch beroep en ook de ontwikkelde jurisprudentie en de rechtspraktijk m.b.t. de vertrouwelijkheid eigen aan de juridische adviesverlening van de bedrijfsjurist te verankeren bij wet zodat elke rechtsonzekerheid over de draagwijdte en toepasbaarheid ervan kan weggenomen worden.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Cet article précise le fondement constitutionnel en matière de compétence.

Art. 2

L'article 2 de la loi du 1er mars 2000 créant un Institut des juristes d'entreprise est adapté de manière à moderniser et élargir les missions de l'Institut.

Premièrement, la mission de l'Institut en matière de formation est précisée, et il est confirmé que l'Institut peut organiser lui-même cette formation, qu'il peut mettre en place le système qui la sous-tend ("la supervision"), et qu'il s'agit d'une formation non limitée aux sujets purement juridiques, dans la mesure où d'autres types de connaissances, telles que l'acquisition de compétences transversales de type "soft skills" sont également pertinentes pour le travail du juriste d'entreprise.

Ensuite, trois nouvelles missions sont ajoutées.

Il s'agit premièrement de confirmer qu'en tant qu'ordre professionnel, l'Institut a pour mission de sauvegarder les valeurs de la profession, en établissant une liste non exhaustive de ces valeurs, étant entendu que celles-ci peuvent évoluer. La valeur d'"indépendance intellectuelle" signifie en particulier que le juriste conserve une certaine indépendance dans sa mission de conseiller juridique quelles que soient ses relations contractuelles avec l'entreprise. Cette valeur est liée à la valeur de "loyauté", qui fait référence au respect de la loi poursuivi par le juriste dans l'exercice de sa profession. Ce n'est qu'en toute indépendance intellectuelle, dans le respect de son éthique professionnelle, que le juriste peut adéquatement conseiller l'entreprise en attirant son attention sur les règles à respecter. La troisième valeur citée, "la compétence", renvoie à l'expertise du juriste d'entreprise, qui est notamment garantie par la formation continue du juriste d'entreprise; le juriste d'entreprise est un expert du droit pertinent pour sa pratique. Enfin, la "confidentialité" renvoie à la confiance dont jouit le juriste d'entreprise de par sa fonction, comme en témoigne également la confidentialité de ses avis reconnue par l'article 5 de la même loi.

La deuxième nouvelle mission de l'Institut consiste à soutenir ses membres dans l'exercice de leur profession. À l'instar d'autres instituts et ordres professionnels,

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Article 1

Dit artikel bepaalt de grondwettelijke bevoegdheidsgrondslag.

Art. 2

Artikel 2 van de wet van 1 maart 2000 tot oprichting van een Instituut voor bedrijfsjuristen wordt gewijzigd in die zin dat het de opdrachten van het Instituut moderniseert en uitbreidt.

Ten eerste wordt de missie van het Instituut op het gebied van opleiding gespecificeerd en er wordt bevestigd dat het Instituut zelf dergelijke opleidingen kan organiseren, dat het het systeem kan inrichten dat eraan ten grondslag ligt en dat het gaat om opleiding die niet beperkt is tot zuiver juridische onderwerpen, in zoverre dat andere soorten kennis zoals de verwerving van transversale "soft skills" ook van belang zijn voor het werk van de bedrijfsjurist.

Vervolgens worden drie nieuwe opdrachten ingevoerd.

Ten eerste wordt de opdracht van het Instituut als beroepsorde bevestigd, die strekt tot het vrijwaren van de waarden van het beroep, door een niet-exhaustieve lijst van deze waarden voorop te stellen en met dien verstande dat deze waarden kunnen evolueren. De waarde "intellectuele onafhankelijkheid" betekent in het bijzonder dat de jurist een zekere onafhankelijkheid in zijn opdracht als juridisch adviseur behoudt, ongeacht zijn contractuele relaties met de onderneming. Deze waarde is gekoppeld aan de waarde van "loyaliteit", welke verwijst naar het respect voor de wet zoals dat door de jurist in de uitoefening van zijn beroep wordt nagestreefd. Alleen in volledige intellectuele onafhankelijkheid, overeenkomstig zijn beroepsethiek, kan de jurist de onderneming adequaat adviseren door haar aandacht op de te volgen regels te vestigen. De derde genoemde waarde, "bekwaamheid", verwijst naar de deskundigheid van de bedrijfsjurist, die onder meer wordt gewaarborgd door de voortgezette opleiding van de bedrijfsjurist; de bedrijfsjurist is een deskundige op het gebied van het recht dat relevant is voor zijn praktijk. Ten slotte verwijst de "vertrouwelijkheid" naar het vertrouwen dat de bedrijfsjurist uit hoofde van zijn functie geniet, zoals de vertrouwelijkheid van zijn adviezen die door dezelfde wet in artikel 5 wordt erkend.

De tweede nieuwe opdracht van het Instituut bestaat er in zijn leden te steunen bij de uitoefening van hun beroep. Net als andere instituten en beroepsordes moet

l'Institut doit pouvoir, en vertu de la loi, fournir des outils, des procédures, des informations ou d'autres mesures afin de soutenir ses membres dans l'exercice de leur profession.

Enfin, la troisième nouvelle mission de l'institut consiste à prendre des initiatives et des mesures utiles en vue de défendre les intérêts de la profession de juriste d'entreprise. Cette mission concerne le groupe professionnel dans son ensemble. L'ajout de cette mission offre une base légale suffisamment large pour que l'Institut puisse défendre valablement les intérêts de la profession en fonction des évolutions de la société, dans la mesure où ils ne relèvent pas des autres missions définies dans ce même article.

Les modifications apportées par cet article rapprochent par ailleurs la description des missions de l'Institut de celles d'autres instituts et ordres professionnels (voir notamment l'article 62, § 1er, de la loi du 17 mars 2019 relative aux professions d'expert-comptable et de conseiller fiscal, l'article 64 de la loi du 7 décembre 2016 portant organisation de la profession et de la supervision publique des réviseurs d'entreprises, l'article 15 de l'arrêté royal n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des médecins et l'article 38 de la loi du 26 juin 1963 créant un Ordre des architectes).

Art. 3

L'article 4 de la même loi concerne les conditions d'admission à l'Institut. Celles-ci sont adaptées afin, d'une part, de requérir du juriste d'entreprise qu'il exerce la profession en toute indépendance intellectuelle et, d'autre part, afin d'admettre comme juriste d'entreprise sous statut d'indépendant une personne membre de l'organe de direction ou d'administration d'une entreprise lorsque la loi interdit d'exercer ce mandat de direction ou d'administration par le biais d'un contrat de travail. Enfin, il est confirmé dans l'article 4 que les tâches du juriste d'entreprise comprennent les avis relatifs à l'évaluation de la situation juridique.

À titre préliminaire, il convient de rappeler que le présent projet de loi ne s'applique qu'aux juristes d'entreprises, c'est-à-dire les juristes qui sont membres de l'Institut des juristes d'entreprise, au cours de leur période d'affiliation, et non d'autres juristes non affiliés à l'Institut travaillant éventuellement au sein d'une entreprise.

En ce qui concerne, premièrement, l'indépendance intellectuelle, déjà abordée plus haut, il convient de noter qu'elle constitue la pierre angulaire de la profession de juriste d'entreprise et qu'elle est déjà une obligation

het Instituut krachtens de wet de mogelijkheid hebben om instrumenten, procedures, informatie of andere maatregelen ter ondersteuning van de leden bij de uitoefening van hun beroep te verstrekken.

Ten slotte bestaat de derde nieuwe opdracht van het Instituut in het nemen van initiatieven en nuttige maatregelen ter verdediging van de belangen van het beroep van de bedrijfsjurist. Deze opdracht betreft de beroepsgroep als een geheel. De toevoeging van deze missie biedt het Instituut een voldoende brede juridische basis om de belangen van het beroep rechtsgeldig te verdedigen in overeenstemming met de ontwikkelingen in de maatschappij, voor zover deze niet vallen onder de andere opdrachten zoals bepaald in ditzelfde artikel.

De wijzigingen die dit artikel met zich meebrengt, zorgen voor een toenadering van de beschrijving van de opdrachten van het Instituut tot die van andere instituten en beroepsordes (zie met name artikel 62, § 1, van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur, artikel 64 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, artikel 15 van het koninklijk besluit nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der artsen en artikel 38 van de wet van 26 juni 1963 tot instelling van een orde van architecten).

Art. 3

Artikel 4 van dezelfde wet betreft de toelatingsvoorwaarden tot het Instituut. Die worden aangepast om enerzijds van de bedrijfsjurist te vergen dat hij het beroep met volledige intellectuele onafhankelijkheid uitoefent en om anderzijds toe te laten dat een persoon die lid is van een bestuursorgaan van een onderneming, bedrijfsjurist wordt als zelfstandige, indien de wet verbiedt deze bestuursopdracht uit te oefenen door middel van een arbeidsovereenkomst. Uiteindelijk wordt er bevestigd in artikel 4 dat de taken van de bedrijfsjurist adviezen betreffende de bepaling van de rechtspositie bevatten.

Er zij vooraf aan herinnerd dat dit wetsontwerp alleen van toepassing is op bedrijfsjuristen, d.w.z. juristen die lid zijn van het Instituut voor bedrijfsjuristen, tijdens de periode van hun lidmaatschap, en niet op andere juristen die niet bij het Instituut zijn aangesloten en die eventueel in een onderneming werkzaam zijn.

Wat ten eerste de intellectuele onafhankelijkheid, die hierboven reeds werd besproken, betreft, moet worden opgemerkt dat zij de hoeksteen van het beroep van bedrijfsjurist vormt en reeds een deontologische

déontologique. Elle est la garantie que le juriste d'entreprise puisse rendre ses avis à l'entreprise de manière indépendante, quelles que soient les circonstances. Elle se définit comme la capacité à déterminer le contenu d'un avis juridique en âme et conscience, de manière autonome et confidentielle, indépendamment d'autres considérations. C'est grâce à cette indépendance intellectuelle que le juriste d'entreprise peut pleinement remplir son rôle sociétal et contribuer au respect de la loi par l'entreprise.

En permettant, deuxièmement, la possibilité d'admettre comme membres de l'Institut certains juristes indépendants, très strictement définis comme exposé ci-avant et ci-après, cet article répond à une lacune dans la loi actuelle selon laquelle seuls les juristes salariés peuvent obtenir le statut de juriste d'entreprise, ce qui excluait donc tous les responsables de départements juridiques internes lorsque ces responsables sont également membres de l'organe de direction ou d'administration d'une entreprise lorsque la loi interdit d'exercer ce mandat de direction ou d'administration par le biais d'un contrat de travail. Dans la pratique, ces personnes ne combinent pas ce statut d'indépendant (requis par la loi) avec une fonction de salarié pour la même entreprise. Au sein des secteurs bancaire et des assurances, il est même depuis peu *interdit* aux membres de l'organe légal d'administration et aux membres du comité de direction d'exercer une autre fonction en qualité de salarié au sein de la même entreprise (ou au sein d'une société dans laquelle elle détient une participation)¹.

Le principe reste que le juriste d'entreprise exerce son métier dans le cadre d'un contrat de travail (ou statut). Il se distingue en ce sens de l'avocat, lequel exerce son métier sous son titre d'avocat, en complète autonomie et indépendance à l'égard des différents clients qu'il conseille, assiste et représente.

L'unique exception à cette exigence de contrat de travail (ou statut) prévue par cet article est le cas où le juriste d'entreprise exerce un mandat dans un organe de direction ou d'administration que la loi interdit d'exercer par le biais d'un contrat de travail. Une distinction est faite entre le fait d'agir en tant que juriste d'entreprise et en tant que membre d'un organe de direction ou d'administration. Si le juriste d'entreprise intervient en

verplichting is. Zij geeft de garantie dat de bedrijfsjurist, ongeacht de omstandigheden, op onafhankelijke wijze zijn advies aan de onderneming kan geven. Zij wordt gedefinieerd als het vermogen om de inhoud van een juridisch advies naar eer en geweten, autonoom en vertrouwelijk te bepalen, los van andere overwegingen. Het is dankzij deze intellectuele onafhankelijkheid dat de bedrijfsjurist zijn maatschappelijke rol ten volle kan vervullen en kan bijdragen tot de naleving van de wet door de onderneming.

Door ten tweede te voorzien in de mogelijkheid om bepaalde zelfstandige juristen, zeer strikt gedefinieerd, toe te laten tot het Instituut, komt dit artikel tegemoet aan een lacune in de huidige wet, die bepaalt dat enkel bedrijfsjuristen in loondienst het statuut van bedrijfsjurist kunnen verkrijgen, wat dus alle hoofden van interne juridische afdelingen uitsluit indien deze ook lid zijn van een directie- of bestuursorgaan van een onderneming wanneer de wet verbiedt om dit directie- of bestuursmandaat uit te oefenen door middel van een arbeidsovereenkomst. In de praktijk combineren deze personen dit zelfstandigenstatuut (dat bij wet is vereist) niet met een functie in loondienst bij hetzelfde bedrijf. In de bank- en verzekeringssector is het voor leden van het wettelijk bestuursorgaan en leden van het directiecomité onlangs zelfs verboden een andere functie als loontrekkende uit te oefenen in dezelfde onderneming (of in een vennootschap waarin zij een deelneming heeft)¹.

Het principe blijft dat de bedrijfsjurist zijn beroep in het kader van een arbeidsovereenkomst (of statuut) uitoefent. Daarin onderscheidt hij zich van de advocaat. Deze laatste oefent zijn beroep uit onder zijn beroepstitel van advocaat, in volledige autonomie en onafhankelijkheid ten aanzien van de verschillende cliënten die hij adviseert, bijstaat en vertegenwoordigt.

De enige uitzondering op de vereiste van een arbeidsovereenkomst (of statuut) is het geval waarin de bedrijfsjurist een mandaat opneemt in een bestuursorgaan waarvan de wet verbiedt dit door middel van een arbeidsovereenkomst uit te oefenen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het optreden als bedrijfsjurist en als lid van een bestuursorgaan. Indien de bedrijfsjurist als lid van een bestuursorgaan fungeert, is hij of zij niet actief

¹ Cf. les articles 153 et 199 de la loi du 27 juin 2021, *Moniteur belge* du 9 juillet 2021, introduisant un nouvel article 62/1 dans la loi du 25 avril 2014 relative au statut et au contrôle des établissements de crédit et des sociétés de bourse (loi bancaire) et un nouvel article 83/1 dans la loi du 13 mars 2016 relative au statut et au contrôle des entreprises d'assurance ou de réassurance (loi assurance).

¹ Zie artikelen 153 en 199 van de wet van 27 juni 2021, *B.S.* 9 juli 2021, die een nieuw artikel 62/1 invoegen in de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen (bankwet) en een nieuw artikel 83/1 in de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen (verzekeringswet).

tant que membre d'un organe de direction ou d'administration, il n'agit pas en tant que juriste d'entreprise fournissant une assistance juridique mais en tant que membre de cet organe.

Cet article n'autorise donc à devenir membre de l'Institut sans contrat de travail (ou statut) que les personnes physiques qui, au sein de "l'employeur" visé par l'article 4, § 1er, 2°, de la loi du 1er mars 2000, ou des entreprises ou des organismes qui lui sont liés, exercent un mandat ne pouvant pas être exercé sous la forme d'un contrat de travail en vertu de la loi. Il est, en particulier, fait référence aux articles 5:70, 6:58, 7:85, 7:105 et 7:107 du Code des sociétés et associations.

La catégorie de juristes d'entreprise exerçant sous statut d'indépendant ainsi créée est tout à fait exceptionnelle et limitée à cette situation restreinte. Elle ne vise que des juristes internes qui, sans être liés par contrat de travail (ou statut) à l'employeur, sont néanmoins structurellement et fonctionnellement intégrés à l'entreprise et assistent celle-ci depuis l'intérieur. La règle interdisant toute utilisation abusive du titre de juriste d'entreprise, telle que pour des actes relevant de la vie privée ou relevant d'autres activités professionnelles (voir article 2 du Code de déontologie de l'IJE *juncto* article 6 de la même loi), reste naturellement d'application pour cette catégorie restreinte de juristes d'entreprise. En d'autres termes, ils ont le statut de juriste d'entreprise uniquement au regard de leur relation avec cette entreprise, comme les salariés qui ne sont juristes d'entreprise qu'en ce qui concerne le travail au profit de leur employeur.

À cet égard, il convient de rappeler les réglementations existantes pour lutter contre le blanchiment d'argent, qui comprennent des implications pour cette catégorie restreinte de juristes d'entreprise sous statut d'indépendant s'ils remplissent les conditions visées à l'article 5, 25°/1 de la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces, ils seront directement soumis aux obligations découlant de cette réglementation anti-blanchiment.

Enfin, cet article modifie la liste (non cumulative) de tâches devant être exercées à titre principal pour pouvoir être juriste d'entreprise, en précisant qu'elles peuvent comprendre les "avis relatifs à l'évaluation de la situation juridique" de l'entreprise. Ce faisant, il confirme le lien existant entre les activités du juriste d'entreprise et le droit fondamental à l'assistance juridique de l'entreprise.

als bedrijfsjurist die juridisch bijstand verleent maar wel als lid van dit orgaan.

Dit artikel laat dus enkel de mogelijkheid toe om bedrijfsjurist te worden zonder arbeidsovereenkomst (of statuut) voor natuurlijke personen die binnen de "werkgever" bedoeld in artikel 4, § 1, 2°, van de wet van 1 maart 2000, of de ermee verbonden ondernemingen of instellingen, een mandaat uitoefenen dat volgens de wet niet mag worden uitgeoefend door middel van een arbeidsovereenkomst. Er wordt in het bijzonder verwezen naar de artikelen 5:70, 6:58, 7:85, 7:105 en 7:107 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

De aldus gecreëerde categorie van bedrijfsjuristen, actief als zelfstandige, is heel uitzonderlijk en beperkt tot deze begrensde situatie. Hiermee worden enkel de interne juristen bedoeld die, zonder verbonden te zijn door een arbeidsovereenkomst (of statuut), niettemin structureel en functioneel in de onderneming geïntegreerd zijn en deze van binnenuit bijstaan. De regel die elk misbruik van de titel van bedrijfsjurist, zoals handelingen die behoren tot het privéleven of tot andere professionele activiteiten verbiedt (zie artikel 2 van de deontologische code van het IJB *juncto* artikel 6 van dezelfde wet), blijft natuurlijk ook van toepassing op deze beperkte categorie bedrijfsjuristen. Met andere woorden, zij hebben de status van bedrijfsjurist alleen in functie van hun relatie met die onderneming, zoals de werknemers die alleen bedrijfsjurist zijn met betrekking tot hun dienstverlening ten gunste van hun werkgever.

In dit verband, dient men de bestaande regelgeving ter voorkoming van het witwassen van geld voor ogen te houden, die onder meer implicaties voor deze beperkte categorie van bedrijfsjuristen onder een zelfstandig statuut met zich meebrengen indien ze de voorwaarden vervullen van artikel 5, 25°/1 van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, zullen ze rechtstreeks onderworpen zijn aan deze antiwitwaswetgeving.

Ten laatste wijzigt dit artikel de (niet cumulatieve) lijst van taken die men in hoofdzaak moet uitoefenen om bedrijfsjurist te worden, door te verduidelijken dat de taken van de bedrijfsjuristen "adviezen betreffende de bepaling van de rechtspositie" van de onderneming kunnen bevatten. Zodoende bevestigt het de bestaande link tussen de activiteiten van de bedrijfsjurist en het fundamenteel recht van de onderneming op juridische bijstand.

En effet, la confidentialité des avis du juriste d'entreprise au profit de son employeur, reconnue à l'article 5 de la même loi, vise à garantir le droit fondamental du justiciable, en l'occurrence le droit de l'entreprise à un conseil et une assistance juridiques: celle-ci doit pouvoir divulguer sans crainte les informations pertinentes à des fins de conseil ou d'assistance et pouvoir soumettre ses questions et problèmes à un conseiller en qui elle peut avoir pleinement confiance pour une analyse juridique experte, afin d'obtenir un conseil juridique lui permettant de savoir comment elle doit appliquer la loi ou comment elle doit interpréter et définir sa position juridique et agir en conséquence.

Cependant, dans un arrêt cité plus bas du 5 mars 2013, la Cour d'appel de Bruxelles, se basant sur les travaux préparatoires de la loi du 1er mars 2000, n'a pas admis, dans la motivation de sa décision, que la confidentialité des avis du juriste d'entreprise soit fondée sur le droit à l'assistance juridique de l'entreprise (droit fondamental reconnu à l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme, CEDH), acceptant uniquement qu'elle se fonde sur le droit au respect de la vie privée et familiale (article 8 CEDH).

L'assistance juridique a, en réalité, deux composantes:

— d'une part, les avis relatifs à la position juridique du justiciable à la lumière d'une procédure (civile, administrative ou pénale) en cours ou potentielle, et

— d'autre part, la défense et la représentation en justice en tant que telles.

La première composante tombe naturellement sous l'activité du juriste d'entreprise, qui peut fournir des avis à son entreprise sur l'engagement ou l'évitement d'une procédure et sur son positionnement en cours de procédure. Il ne saurait en être autrement dans la mesure où la loi du 1er mars 2000 reconnaît déjà actuellement un véritable rôle de conseiller juridique, au sein de l'entreprise, au juriste d'entreprise, notamment à l'actuel article 4, § 1er, 3° (selon lequel, parmi ses tâches, le juriste d'entreprise peut "conseiller et prêter assistance en matière juridique;") et à l'article 5, § 1er, (qui prévoit que la confidentialité vaut "dans le cadre de son activité de conseil juridique"). Ceci a déjà été confirmé par le ministre belge des Finances en réponse à une question parlementaire: "L'article 440 du Code judiciaire prévoit un monopole de plaidoirie pour les avocats. La représentation liée à une procédure demeure le privilège de l'avocat. Cette disposition s'applique également aux conseils relatifs à la manière d'engager ou d'éviter une telle procédure. Cette dernière fonction de conseil peut évidemment être assurée également par un juriste

De la confidentialité des avis du juriste d'entreprise ten gunste van zijn werkgever, erkend in artikel 5 van dezelfde wet, heeft inderdaad tot doel het fundamentele recht van de rechtzoekende te garanderen, in dit geval het recht van de onderneming op juridisch advies en juridische bijstand: de onderneming moet zonder vrees de relevante informatie voor het advies of de bijstand kunnen meedelen, haar vragen en problemen kunnen voorleggen aan een adviseur die ze volledig kan vertrouwen voor een deskundige juridische analyse, om zo juridisch advies te verkrijgen over hoe zij de wet moet naleven of hoe zij haar rechtspositie wetsconform dient te begrijpen, te bepalen en er naar te handelen.

Echter, in een arrest van 5 maart 2013 hieronder geciteerd, heeft het hof van beroep van Brussel, steunend op de parlementaire voorbereiding van de wet van 1 maart 2000, in de motivering van zijn beslissing immers niet erkend dat de vertrouwelijkheid van de adviezen van de bedrijfsjurist gestoeld is op het recht op rechtsbijstand van de onderneming (het grondrecht erkend in artikel 6 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, het EVRM), maar enkel op het recht op eerbiediging van het privé en gezinsleven (artikel 8 EVRM).

Rechtsbijstand bestaat in feite uit twee componenten:

— enerzijds gaat het om adviezen met betrekking tot de rechtspositie van de rechtzoekende in het licht van een lopende of potentiële (civiele, administratieve of strafrechtelijke) procedure;

— anderzijds gaat het om de verdediging en juridische vertegenwoordiging als zodanig.

De eerste component behoort natuurlijk tot de activiteiten van de bedrijfsjurist, die zijn onderneming kan adviseren over het starten of vermijden van een rechtsgeding en over haar positie tijdens het geding. Dit kan ook niet anders aangezien de wet van 1 maart 2000 nu reeds een werkelijke rol van juridisch raadgever voor de bedrijfsjurist binnen de vennootschap erkent, in het bijzonder in huidig artikel 4, § 1, onder 3° (volgens hetwelk, onder de taken van de bedrijfsjurist onder meer het "raad geven en bijstand verlenen op juridisch vlak" valt) en in artikel 5, § 1 (dat bepaalt dat de vertrouwelijkheid van toepassing is "in het kader van zijn functie van juridisch raadsman"). Dit werd reeds bevestigd door de Belgische minister van Financiën in antwoord op een parlementaire vraag: "Artikel 440 van het Gerechtelijk Wetboek voorziet in een pleitmonopolie voor de advocaten. De vertegenwoordiging in verband met een rechtsgeding blijft het voorrecht van de advocaat. Dezelfde bepaling is ook van toepassing op advies over het instellen of vermijden van een dergelijk rechtsgeding. Deze laatste adviesfunctie kan uiteraard

d'entreprise, un comptable, un expert-comptable ou un autre conseiller." (*Doc. Parl. Chambre*, 2016/2017, n° 2566/3, 11).

La deuxième composante, à savoir la représentation et la défense devant des juridictions, telles qu'exercées par l'avocat, ne relèvent pas de l'activité du juriste d'entreprise. La modification apportée n'apporte aucun changement à cet égard.

En réponse à la remarque du Conseil d'État, soulignant la connotation différente entre les termes français "évaluer" et néerlandais "bepalen", il est précisé que les expressions "évaluation de la situation juridique" et "bepalen van de rechtspositie" sont bien utilisées comme traductions dans d'autres textes de référence, tels que la loi du 18 septembre 2017 relative à la prévention du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme et à la limitation de l'utilisation des espèces, elle-même transposant et reprenant les traductions officielles de la directive assure la transposition de la directive (UE) 2015/849 du Parlement européen et du Conseil du 20 mai 2015 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux ou du financement du terrorisme, modifiant le règlement (UE) n° 648/2012 du Parlement européen et du Conseil et abrogeant la directive 2005/60/CE du Parlement européen et du Conseil et la directive 2006/70/CE de la Commission. Ce texte lui-même remonte déjà à l'ancienne directive 2001/97/CE du Parlement européen et du Conseil du 4 décembre 2001 modifiant la directive 91/308/CEE du Conseil relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux où le texte néerlandais utilise "*de rechtspositie (...) bepalen (...)*", tandis que le texte français utilise le terme "évaluent la situation juridique" (article 1, point 5)).

Art. 4

L'article 5 de la même loi, siège de la confidentialité des avis juridiques du juriste d'entreprise, est complété afin d'intégrer les clarifications de la jurisprudence.

La confidentialité des avis du juriste d'entreprise vise à garantir le droit fondamental du justiciable, en l'occurrence le droit de l'entreprise à un conseil et une assistance juridiques: celle-ci doit pouvoir divulguer sans crainte les informations pertinentes à des fins de conseil ou d'assistance et pouvoir soumettre de bonne foi ses questions et problèmes à un conseiller en qui elle peut avoir pleinement confiance pour une analyse juridique experte, afin d'obtenir un conseil juridique lui permettant de savoir comment elle doit appliquer la loi

ook waargenomen worden door een bedrijfsjurist, een boekhouder, een accountant of een andere adviseur." (*Parl. St. Kamer*, 2016/2017, nr. 2566/3, 11).

De tweede component, namelijk de vertegenwoordiging en verdediging voor de rechtbank zoals beoefend door de advocaat, behoort niet tot de activiteiten van de bedrijfsjurist. De wijziging brengt geen veranderingen mee in dit opzicht.

In antwoord op de opmerking van de Raad van State, waarin wordt gewezen op de verschillende connotaties van de Franse term "évaluer" en de Nederlandse term "bepalen", wordt verduidelijkt dat de termen "*évaluation de la situation juridique*" en "bepalen van de rechtspositie" wel degelijk als vertaling worden gebruikt in andere referentieteksten, zoals de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, die de omzetting en ook vertaling bevat van de omzetting van de Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie. Deze tekst gaat zelf reeds terug op de vroegere Richtlijn 2001/97/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2001 tot wijziging van Richtlijn 91/308/EEG van de Raad tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, waar in de Nederlandse tekst "de rechtspositie (...) bepalen (...)" gebruikt wordt, terwijl in de Franse tekst de term "*évaluent la situation juridique*" staat (artikel 1, punt 5)).

Art. 4

Artikel 5 van dezelfde wet, die voorziet in de vertrouwelijkheid van de juridische adviezen van bedrijfsjuristen, wordt aangevuld om de verduidelijkingen van de rechtspraak erin op te nemen.

De vertrouwelijkheid van adviezen van de bedrijfsjurist heeft tot doel het fundamentele recht van de rechtzoekende te garanderen, in dit geval het recht van de onderneming op juridisch advies en juridische bijstand: de onderneming moet zonder vrees de relevante informatie voor het advies of de bijstand kunnen meedelen, te goeder trouw haar vragen en problemen kunnen voorleggen aan een adviseur die ze volledig kan vertrouwen voor een deskundige juridische analyse, om zo juridisch advies te verkrijgen over hoe zij de wet moet naleven of hoe

ou comment elle doit interpréter et définir sa position juridique et agir en conséquence.

Dans son arrêt “Belgacom” du 5 mars 2013², la Cour d’appel de Bruxelles a précisé:

“Si dans le langage usuel sont considérés comme “avis”, les expressions d’opinions ou de conseils, il doit être admis, à l’aune de la volonté du législateur, que sont également visés par l’article 5 la correspondance qui contient la demande d’avis, les correspondances échangées au sujet de la demande, les projets d’avis ainsi que les documents préparatoires à l’avis.” (point 53).

Ce considérant de l’arrêt de la Cour d’appel de Bruxelles du 5 mars 2013 sur l’étendue de la confidentialité des avis du juriste d’entreprise est repris presque textuellement, afin de clarifier dans la loi, pour davantage de sécurité juridique, la portée de la confidentialité du juriste d’entreprise.

Il a cependant été précisé que la “correspondance qui contient la demande d’avis” et les “correspondances échangées au sujet de la demande” ainsi visées sont internes à l’entreprise ou son groupe. La modification de la loi confirme ainsi la situation actuelle. Si l’avis est partagé en dehors (du groupe) de l’entreprise, il perd son caractère confidentiel³, sans préjudice de l’application d’autres formes de confidentialité telles que, par exemple, le secret professionnel de l’avocat.

Au lieu des “documents préparatoires à l’avis” visés par la Cour d’appel, la formulation “documents établis en préparation à l’avis” est utilisée, confirmant que les documents déjà existants émanant d’autres personnes que le juriste d’entreprise ou établis à d’autres fins ne peuvent pas être “couverts” par la confidentialité, conformément d’ailleurs à la jurisprudence de la Cour de cassation selon laquelle la confidentialité ne pourrait en tout état de cause pas être utilisée pour faire échapper certains

zij haar rechtspositie wetsconform dient te begrijpen, te bepalen en er naar te handelen.

In zijn “Belgacom”-arrest van 5 maart 2013², heeft het Hof van beroep van Brussel bepaald dat:

“Indien het verstrekken van opvattingen of aanbevelingen in standaardtaal als “advies” moet worden beschouwd, moet in het licht van de bedoeling van de wetgever worden aanvaard dat artikel 5 ook betrekking heeft op de correspondentie die het verzoek om advies bevat, de correspondentie die in verband met het verzoek is uitgewisseld, ontwerpadviezen en voorbereidende documenten voor het advies.” (paragraaf 53).

Deze overweging van het arrest van het Hof van beroep te Brussel van 5 maart 2013 over de draagwijdte van de vertrouwelijkheid van de adviezen van bedrijfsjuristen wordt bijna letterlijk overgenomen, om in de wet voor meer rechtszekerheid de draagwijdte van de vertrouwelijkheid van de bedrijfsjurist te verduidelijken.

Er wordt echter verduidelijkt dat de “correspondentie die het verzoek om advies bevat” en de “correspondentie die in verband met het verzoek is uitgewisseld” moeten worden verstaan als intern binnen de onderneming(sgroep). De wetswijziging bevestigt ook zo de bestaande situatie. Indien het advies buiten de onderneming(sgroep) wordt gedeeld, verliest het ook de vertrouwelijkheid³ zonder afbreuk te doen aan andere gronden van vertrouwelijkheid zoals bv. het beroepsgeheim van advocaten.

In plaats van de door het Hof van beroep vermelde “voorbereidende documenten” wordt de formulering “documenten opgesteld ter voorbereiding van het advies” gebruikt, waarmee wordt bevestigd dat reeds bestaande documenten uitgaande van andere personen dan de bedrijfsjurist of opgesteld voor andere doeleinden niet onder de vertrouwelijkheid kunnen worden “gedekt”, in overeenstemming trouwens met de rechtspraak van het Hof van Cassatie volgens welke de vertrouwelijkheid

² Bruxelles, 5 mars 2013, *D & T*, 2015, 2, p. 422, note RUTTEN, S., *Juristenkrant*, 2013 (édition BOCKEN, J.), afl. 267, 1; *J.L.M.B.*, 2013, 21, p. 1136 et <http://jlm.bi.larcier.be/> (10 June 2013), note BUYLE, J., VAN GERVEN, D.; *Jaarboek Marktpraktijken*, 2013, 1331; *T.B.H.*, 2013 (édition SOHET, A.), 5, p. 472 et <http://www.rdc-tbh.be/> (6 juin 2013); *T.B.H.*, 2014, 3, p. 270 et <http://www.rdc-tbh.be/> (6 April 2014), note L'ECLUSE, P., MARIEN, L.; *T.B.M.*, 2013, 2, p. 191 et <http://www.tbm-rcb.be/> (24 février 2014). Cet arrêt a été confirmé par la Cour de Cassation dans son arrêt du 22 janvier 2015, à la suite d’un pourvoi ne portant pas sur le point de la confidentialité (Cass., 22 janvier 2015, C.13.0532.F, [www.cass.be.](http://www.cass.be/))

³ Voir également Bruxelles, 5 mars 2013, *op. cit.*, point 54: “Il s’ensuit que la confidentialité perd sa raison d’être lorsque son bénéficiaire l’a abandonnée lui-même en révélant l’acte et son contenu à une personne étrangère à l’entreprise”.

² Brussel, 5 maart 2013, *D & T*, 2015, 2, p. 422, noot RUTTEN, S., *Juristenkrant*, 2013 (editie BOCKEN, J.), afl. 267, 1; *J.L.M.B.*, 2013, 21, p. 1136 en <http://jlm.bi.larcier.be/> (10 juni 2013), noot BUYLE, J., VAN GERVEN, D.; *Jaarboek Marktpraktijken*, 2013, 1331; *T.B.H.*, 2013 (editie SOHET, A.), 5, p. 472 en <http://www.rdc-tbh.be/> (6 juni 2013); *T.B.H.*, 2014, 3, p. 270 en <http://www.rdc-tbh.be/> (6 april 2014), noot L'ECLUSE, P., MARIEN, L.; *T.B.M.*, 2013, 2, p. 191 en <http://www.tbm-rcb.be/> (24 februari 2014). Deze beslissing werd bevestigd door het Hof van Cassatie in zijn arrest van 22 januari 2015, naar aanleiding van een cassatieberoep die niet over de vertrouwelijkheid ging (Cass., 22 januari 2015, C.13.0532.F, [www.cass.be.](http://www.cass.be/))

³ Zie ook Brussel, 5 maart 2013, *op. cit.*, punt 54: “Il s’ensuit que la confidentialité perd sa raison d’être lorsque son bénéficiaire l’a abandonnée lui-même en révélant l’acte et son contenu à une personne étrangère à l’entreprise”.

documents aux investigations des autorités⁴, ni d'ailleurs être invoquée si le juriste d'entreprise collabore à une infraction pénale⁵. La modification apportée ne déroge pas à la jurisprudence selon laquelle la confidentialité ne peut pas être invoquée en cas d'infraction pénale. Une assistance en vue de commettre une infraction pénale à laquelle le juriste participerait ne bénéficie donc pas de la protection de l'article 5 de la loi. Les documents confidentiels non utiles qui sont saisis à tort ne seront toutefois pas nécessairement conservés dans le dossier pénal⁶.

Tout devoir de confidentialité a une finalité spécifique d'intérêt individuel ou sociétal et cette finalité détermine également son champ d'application, en indiquant jusqu'où il s'étend et quelles informations tombent dans son champ d'application. Au-delà, il n'est pas applicable et, par conséquent, la confidentialité ne se rapporte qu'à l'information confidentielle qui intervient dans le cadre de l'exercice de la profession spécifique et ne peut jamais servir de couverture à des activités illégales.

La précision ajoutée à l'article 5 de la même loi laisse en vigueur la pratique selon laquelle le président de l'Institut est présent ou représenté ou, du moins, informé lors de perquisitions ou saisies et participe au respect des règles précitées et au tri provisoire ou final des documents potentiellement couverts par la confidentialité.

Le juriste d'entreprise doit enfin pouvoir invoquer la confidentialité légale comme motif légitime pour refuser de dévoiler le contenu de son avis lors d'un témoignage dans le cadre d'une procédure judiciaire conformément à l'article 929 du Code judiciaire.

En réponse à la remarque du Conseil d'État, il est précisé que lorsque l'avis figure dans le procès-verbal d'un organe d'administration, la protection de la confidentialité

in geen geval kan worden ingeroepen om bepaalde documenten aan de onderzoeken van autoriteiten te onttrekken⁴, en evenmin kan worden ingeroepen in geval van medewerking van de bedrijfsjurist aan een misdrijf⁵. De aangebrachte wijziging druist niet in tegen de rechtspraak volgens welke er in geval van een strafbaar feit geen beroep kan worden gedaan op de vertrouwelijkheid. Bijstand om een strafbaar feit te plegen waaraan de jurist zou deelnemen, geniet dus geen bescherming onder artikel 5 van de wet. Niet-dienstige, maar vertrouwelijke stukken die ten onrechte in beslag genomen werden, zullen echter niet noodzakelijk bewaard blijven in het strafdossier⁶.

Elke vertrouwelijkheidsplicht heeft een welbepaald doel van individueel of maatschappelijk belang en die doelgebondenheid bepaalt ook zijn draagwijdte, met name tot waar het reikt en welke informatie er precies onder valt. Daarbuiten kent het geen toepassing en daarom heeft de vertrouwelijkheid ook enkel betrekking op vertrouwelijke informatie die kadert binnen de uitoefening van het specifieke beroep en kan het nooit een dekmantel zijn voor illegale activiteiten.

De precisering toegevoegd in artikel 5 van dezelfde wet laat de praktijk onverlet volgens welke de voorzitter van het Instituut bij huiszoekingen of inbeslagnames aanwezig of vertegenwoordigd is, of toch tenminste hiervan op de hoogte wordt gebracht en deelneemt aan de naleving van voornoemde regels en aan de voorlopige of definitieve schifting van documenten die mogelijkerwijs onder de vertrouwelijkheid vallen.

De bedrijfsjurist dient tenslotte de wettelijk erkende vertrouwelijkheid ook te kunnen inroepen als wettige reden tot weigering om de inhoud van zijn advies te onthullen tijdens een getuigenis in het kader van een gerechtelijke procedure, overeenkomstig artikel 929 van het Gerechtelijk Wetboek.

In antwoord op de opmerking van de Raad van State, wordt verduidelijkt dat wanneer het advies in de notulen van een bestuursorgaan wordt opgenomen, de

⁴ Cf. *mutatis mutandis*, M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, die Keure / la Charte, 2021, p.555: "la protection liée au secret professionnel de l'avocat ne peut s'étendre aux situations où l'avocat détourne le secret de sa finalité pour soustraire aux investigations de la justice des éléments de preuve et en général, pour protéger la personne poursuivie et ce, d'autant plus s'il est lui-même mis en cause comme complice ou coauteur dans les faits qui font l'objet de l'instruction. Dans ces conditions, la saisie pourra porter sur les objets ou documents formant le corpus delicti (ce qui a servi à l'infraction ou le produit de celle-ci) ou étrangers à l'exercice des droits de la défense, ces pièces ne pouvant être considérées comme couvertes par le secret professionnel."

⁵ Cass., 29 novembre 2016, AR15070/N, www.juridat.be.

⁶ Voir notamment Cass., 1 février 2000, *T. Strafr.*, 2001, p. 123.

⁴ Zie *mutatis mutandis*, M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY, D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, die Keure / la Charte, 2021, p. 555: "la protection liée au secret professionnel de l'avocat ne peut s'étendre aux situations où l'avocat détourne le secret de sa finalité pour soustraire aux investigations de la justice des éléments de preuve et en général, pour protéger la personne poursuivie et ce, d'autant plus s'il est lui-même mis en cause comme complice ou coauteur dans les faits qui font l'objet de l'instruction. Dans ces conditions, la saisie pourra porter sur les objets ou documents formant le corpus delicti (ce qui a servi à l'infraction ou le produit de celle-ci) ou étrangers à l'exercice des droits de la défense, ces pièces ne pouvant être considérées comme couvertes par le secret professionnel".

⁵ Cass. 29 november 2016, AR15070/N, www.juridat.be

⁶ Zie met name Cass. 1 februari 2000, *T. Strafr.* 2001, p. 123.

de l'avis du juriste d'entreprise devient caduque. Il en va d'ailleurs de même pour l'avis de l'avocat. L'administrateur juriste d'entreprise devra dès lors veiller à ce que son avis ne figure pas dans le procès-verbal pour pouvoir invoquer la confidentialité. En règle générale, le juriste d'entreprise a tout intérêt à qualifier explicitement son avis d'avis de juriste d'entreprise, comme le font également les juristes d'entreprise qui ne sont pas administrateurs lorsqu'ils rendent un avis à un organe d'administration.

Art. 5

L'article 8 de la même loi est modifié pour confirmer que les assemblées générales de l'Institut peuvent bien avoir lieu de manière électronique. Ceci doit également être considéré à la lumière des récentes mesures de restriction de rassemblements mis en place à l'occasion de la pandémie de COVID-19.

Il n'est actuellement pas unanimement admis que les assemblées avec un grand nombre de participants puissent se tenir par des moyens de communication électronique. Le législateur a estimé nécessaire de le prévoir explicitement dans le Code des sociétés et des associations pour les sociétés à capitaux (SRL, SC et SA: art. 5:89, art. 6:75 et art. 7:137 du CSA). Cet ajout est également opportun pour se prémunir face à une éventuelle insécurité juridique qui pourrait faire suite à l'évolution de la jurisprudence. Il confirme indirectement que les entités, telles que l'IJE, n'ayant pas dans leur texte fondateur d'autorisation ou d'interdiction à cet égard, peuvent bien organiser une assemblée générale par le biais de moyens de communication électronique.

Il n'y a pas lieu de modifier dans le même sens l'article 10 de la même loi, réglant les réunions du conseil, dans la mesure où il est déjà admis que les réunions des organes d'administration peuvent avoir lieu de manière électronique.

Art. 6

L'article 9 de la même loi est modifié afin, d'une part, d'instaurer la possibilité pour le conseil de l'Institut de coopter un membre jusqu'à la prochaine assemblée générale et, d'autre part, de préciser ce que peuvent couvrir les modalités que l'Institut peut définir dans son règlement d'ordre intérieur en matière d'élections. Ceci doit également être considéré à la lumière des récentes mesures de restriction de rassemblements mis en place à l'occasion de la pandémie de COVID-19.

bescherming van de vertrouwelijkheid van het advies van de bedrijfsjurist verval. Dit is trouwens ook zo voor het advies van de advocaat. De bestuurder-bedrijfsjurist zal er dan ook op moeten toezien dat diens advies niet in de notulen wordt opgenomen om de vertrouwelijkheid te kunnen invoeren. In het algemeen doet de bedrijfsjurist er goed aan om diens advies expliciet als advies van bedrijfsjurist aan te merken, zoals dat ook gebeurt door bedrijfsjuristen die geen bestuurder zijn als ze advies geven aan een bestuursorgaan.

Art. 5

Artikel 8 van dezelfde wet wordt gewijzigd om te bevestigen dat algemene vergaderingen van het Instituut elektronisch kunnen worden gehouden. Dit moet ook worden gezien in het licht van de recente maatregelen ter beperking van bijeenkomsten naar aanleiding van de COVID-19-pandemie.

Momenteel is het niet unaniem aanvaard dat algemene vergaderingen met een groot aantal deelnemers via elektronische communicatiemiddelen kunnen worden gehouden. De wetgever achtte het noodzakelijk om dit in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen expliciet te regelen voor kapitaalvennootschappen (BV, CV en NV: art. 5:89, art. 6:75 en art. 7:137 WVV). Deze invoering is ook opportuun om een mogelijke rechts-onzekerheid te voorkomen die kan ontstaan naarmate de rechtspraak zich ontwikkelt. Ze bevestigt indirect dat entiteiten zoals het IJB, die in hun oprichtingsakte geen toestemming of verbod in dit verband hebben, een algemene vergadering kunnen organiseren door middel van elektronische communicatiemiddelen.

Het is niet nodig om artikel 10 van dezelfde wet, dat de vergaderingen van de raad regelt, in dezelfde zin te wijzigen, aangezien het reeds aanvaard is om vergaderingen van bestuursorganen in elektronische vorm te houden.

Art. 6

Artikel 9 van dezelfde wet wordt gewijzigd om enerzijds de raad van het Instituut de mogelijkheid te bieden een lid te coöpteren tot aan de volgende algemene vergadering en anderzijds te bepalen welke modaliteiten het Instituut in zijn huishoudelijk reglement inzake verkiezingsaangelegenheden kan vastleggen. Dit moet ook worden gezien in het licht van de recente maatregelen ter beperking van bijeenkomsten naar aanleiding van de COVID-19-pandemie.

En cas de démission d'un membre du conseil, lorsqu'il n'y a pas de suppléant du même rôle linguistique, le conseil de l'Institut n'est pas valablement constitué jusqu'à la prochaine élection. Une démission aurait donc pour effet potentiel de paralyser l'institution. L'ajout proposé met ainsi l'Institut au même niveau que ce qui est prévu dans le Code des sociétés et associations pour la SRL (art. 5:71), la SC (art. 6:59), la SA (art. 7:88) et l'ASBL (art. 9:6). En permettant la cooptation d'un membre du conseil jusqu'à confirmation par l'assemblée générale, cet article permet de garantir la continuité de l'institution.

Le paragraphe 4 actuel de l'article 9 de la même loi prévoit la possibilité de fixer des modalités par le biais du règlement d'ordre intérieur de l'Institut, mais ne vise que les §§ 2 et 3 du même article, à savoir l'élection au sein du conseil, des président, vice-président(s), secrétaires et trésorier. En ce que le paragraphe 4 tel que modifié vise désormais l'article 9 dans son ensemble, cela confirme et clarifie que le règlement d'ordre intérieur de l'Institut peut en outre valablement définir les modalités relatives à l'élection des membres du conseil par l'assemblée générale et relatives à la cooptation (visées au § 1er, tel qu'adapté, de l'article 9).

Art. 7

L'article 14 de la même loi est modifié afin de renforcer et clarifier l'arsenal des sanctions disciplinaires de l'Institut et de permettre d'assortir les sanctions de modalités.

La première modification consiste, dans l'alinéa 1er de l'article 14, à augmenter la durée de la sanction de suspension à deux ans, au lieu d'un an.

Ensuite, un nouvel alinéa 3 clarifie que les instances disciplinaires doivent décider s'il y a lieu ou non de rendre publique une sanction de suspension ou de radiation et selon quelle forme. Cet alinéa répond à la question de savoir s'il faut considérer la publication comme une sanction à part entière ou non, en ce qu'il la présente comme une forme de décision à part entière, dont la motivation est requise en vertu de l'article 15, § 4, alinéa 1er, de la même loi. N'est pas visée par cette publicité la notification de la décision ou de la sanction à l'employeur, qui est prévue et réglée par l'article 21 de la même loi.

Le nouvel alinéa 4 permet désormais aux instances disciplinaires de l'Institut, à savoir la commission de

In geval van ontslag van een lid van de raad en wanneer er geen plaatsvervanger in dezelfde taalrol is, is de raad van het Instituut pas bij de volgende verkiezing rechtsgeldig samengesteld. Een ontslag zou dus tot gevolg kunnen hebben dat de instelling verlamd raakt. De voorgestelde invoeging brengt het Instituut dus op hetzelfde niveau als hetgeen is voorzien in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen voor de BV (art. 5:71), de CV (art. 6:59), de NV (art. 7:88) en de vzw (art. 9:6). Dit artikel verzekert de continuïteit van de instelling door aldus de coöptatie van een lid van de raad tot aan de bevestiging ervan door de algemene vergadering toe te staan.

Het huidige vierde lid van artikel 9 van dezelfde wet voorziet in de mogelijkheid om verdere modaliteiten uit te werken in het huishoudelijk reglement van het Instituut, doch verwijst enkel naar §§ 2 en 3 van hetzelfde artikel, namelijk de verkiezing van de voorzitter, de ondervoorzitter(s), de secretaris en de penningmeester binnen de raad. In de gewijzigde paragraaf 4, wordt nu verwezen naar artikel 9 in zijn geheel, wat verduidelijkt en bevestigt dat het huishoudelijk reglement van het Instituut ook de modaliteiten voor de benoeming van de leden van de raad door de algemene vergadering en voor de coöptatie (bedoeld in § 1, zoals aangepast, van artikel 9) op rechtsgeldige wijze kan bepalen.

Art. 7

Artikel 14 van dezelfde wet wordt gewijzigd om het tuchtreglement van het Instituut aan te scherpen en te verduidelijken, alsook om te voorzien dat bepaalde sancties geïmponeerd kunnen gaan met voorwaarden.

De eerste wijziging op het niveau van het eerste lid van artikel 14 bestaat uit de verlenging van de duur van de sanctie van schorsing tot twee jaar, in plaats van één jaar.

Vervolgens wordt in een nieuw derde lid verduidelijkt dat de tuchtinstanties moeten beslissen of zij een sanctie van schorsing of staking al dan niet openbaar maken, alsook in welke vorm. Dit lid biedt een antwoord op de vraag of de publicatie al dan niet als een volwaardige sanctie moet worden beschouwd, in die zin dat ze wordt voorgesteld als een volwaardige beslissing waarvoor een motivering is vereist op grond van artikel 15, § 4, eerste lid, van dezelfde wet. Deze publicatie omvat echter niet de kennisgeving van de beslissing of de sanctie aan de werkgever, zoals die is voorzien en geregeld in artikel 21 van dezelfde wet.

Het nieuwe vierde lid biedt vanaf nu de tuchtinstanties van het Instituut, namelijk de tuchtcommissie en de

discipline et la commission d'appel, de suspendre le prononcé de la condamnation ou de surseoir à l'exécution de la sanction, le cas échéant sous condition. Il est ainsi pallié à des lacunes évidentes, qui feraient par exemple, qu'un juriste poursuivi au pénal pourrait bénéficier de suspension ou sursis de la sanction pénale pour certains faits sans que l'instance disciplinaire n'ait la faculté d'appliquer les mêmes modalités au niveau disciplinaire. Ces modalités vont également dans le sens d'un système disciplinaire plus juste et nuancé et plus respectueux des droits de la défense.

Les dispositions pertinentes de la même loi relatives à la procédure (voir Section 3. – De la discipline, art. 13 à 21) et les dispositions du règlement de procédure de l'Institut (Arrêté royal portant le règlement de discipline de l'Institut des juristes d'entreprise, *Moniteur belge* du, 3 mai 2006), dont celles prévoyant le droit de se faire assister par un avocat ou juriste d'entreprise, à savoir l'article 15, § 3, alinéa 1er, de la même loi ou la possibilité de faire appel de la décision révoquant le sursis ou prononçant une sanction dans le cadre de cette audience, comme prévu de manière générale à l'article 17 de la même loi, s'appliquent également en cas d'audience relative au (non-)respect des conditions du sursis ou de la suspension.

Un nouvel alinéa 5 prévoit que les instances disciplinaires de l'Institut peuvent décider que les frais engagés pour l'enquête et l'examen à l'audience soient mis à la charge du juriste d'entreprise concerné, car il n'y a aucune raison que l'Institut supporte lui-même les frais en cas de sanction disciplinaire. Ce mécanisme est également de nature à augmenter l'efficacité du système disciplinaire de l'Institut.

Enfin, la modification suivante précise, par l'ajout d'un dernier alinéa dans le même paragraphe, de quelle manière un juriste d'entreprise radié peut demander sa réinscription. En l'état actuel, le juriste radié peut simplement demander sa réinscription au lendemain de sa radiation. Or la radiation est la sanction la plus lourde pouvant être prononcée par les instances disciplinaires de l'Institut. Il est dès lors proposé d'instaurer un délai d'attente de cinq années avant de pouvoir demander une réinscription, étant précisé que des circonstances extraordinaires doivent justifier la réinscription après la radiation.

Les changements apportés par cet article rapprochent par ailleurs l'arsenal disciplinaire de l'Institut de celui

beroepscommissie, de mogelijkheid om de uitspraak van de veroordeling op te schorten of de uitvoering van de tuchtstraf uit te stellen, indien nodig onder voorwaarden. Dit biedt een antwoord op een aantal flagrante tekortkomingen, die bijvoorbeeld zouden betekenen dat een jurist die strafrechtelijk wordt vervolgd kan genieten van opschorting of uitstel van de strafrechtelijke sanctie voor bepaalde handelingen, zonder dat het tuchtorgaan de bevoegdheid heeft om dezelfde modaliteiten toe te passen op het niveau van de tucht. Deze modaliteiten dragen ook bij tot een eerlijker en genuanceerder tuchtstelsel dat de rechten van de verdediging nog beter respecteert.

De pertinente bepalingen van dezelfde wet die betrekking hebben op de procedure (zie Afdeling 3. – Beroepstucht, art. 13 tot 21) en de bepalingen van het tuchtreglement (Koninklijk besluit van 19 april 2006 houdende het tuchtreglement van het Instituut voor bedrijfsjuristen, *B.S.* 3 mei 2006), zoals deze die het recht voorziet zich te laten bijstaan door een advocaat of bedrijfsjurist, overeenkomstig artikel 15, § 3, eerste lid, van dezelfde wet of de mogelijkheid om beroep in te stellen tegen het besluit tot intrekking van de schorsing of tot oplegging van een sanctie tijdens deze zitting, zoals algemeen voorzien door artikel 17 van dezelfde wet, gelden ook voor zittingen met betrekking tot het (niet-) naleven van de voorwaarden van de uitstel of schorsing.

Een nieuw vijfde lid bepaalt dat de tuchtinstanties van het Instituut kunnen beslissen de kosten die voor het onderzoek en voor de behandeling ter terechtzitting werden gemaakt ten laste te leggen van de betrokken bedrijfsjurist, aangezien er geen reden is om het Instituut zelf de kosten te laten dragen ingeval een tuchtrechtelijke sanctie wordt opgelegd. Dit mechanisme zal wellicht de doeltreffendheid van de tuchtregeling van het Instituut vergroten.

Ten slotte, door in dezelfde paragraaf een laatste lid in te voegen, verduidelijkt de volgende wijziging de manier waarop een bedrijfsjurist die van het register is geschrapt opnieuw om inschrijving kan verzoeken. In de huidige situatie kan een uitgeschreven jurist eenvoudigweg de dag nadat hij of zij is uitgeschreven een aanvraag indienen om opnieuw te worden ingeschreven. Opvallend is echter dat schrapping de strengste sanctie vormt die door de tuchtinstanties van het Instituut kan worden uitgesproken. Daarom wordt voorgesteld een wachttijd van vijf jaar in te voeren voordat om herinschrijving kan worden verzocht, met dien verstande dat buitengewone omstandigheden inschrijving na schrapping moeten rechtvaardigen.

De wijzigingen die door dit artikel worden aangebracht, brengen het tuchtapparaat van het Instituut ook meer

d'autres ordres professionnels (voir notamment les articles 460 et 472 du Code judiciaire).

Art. 8

Suivant l'avis du Conseil d'État, pour des raisons de sécurité juridique et de conformité avec l'article 4, § 1/1, de la même loi, une modification technique est apportée à l'article 15. Pour le reste, il est fait référence aux considérants de l'article 3 du présent exposé.

Art. 9

Le présent article vise à corriger une erreur dans la version française de l'article 19 de la même loi, apparue lors de sa modification par la loi du 10 avril 2014 modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne la procédure devant la Cour de cassation et la procédure en récusation.

Art. 10

Suivant l'avis du Conseil d'État, pour des raisons de sécurité juridique et de conformité avec l'article 4, § 1/1, de la même loi, une modification technique est apportée à l'article 21. Pour le reste, il est fait référence aux considérants de l'article 3 du présent exposé.

Art. 11

Suivant l'avis du Conseil d'État, pour des raisons de sécurité juridique et de conformité avec l'article 4, § 1/1, de la même loi, une modification technique est apportée à l'article 22. Pour le reste, il est fait référence aux considérants de l'article 3 du présent exposé.

Le ministre de la Justice,

Vincent Van Quickenborne

op gelijke voet met dat van andere beroepsordes (zie met name de artikelen 460 en 472 van het Gerechtelijk Wetboek).

Art. 8

Na advies van de Raad van State wordt omwille van de rechtszekerheid en conformiteit met artikel 4, § 1/1, van dezelfde wet, een technische wijziging in artikel 15 aangebracht. Voor het overige wordt verwezen naar de overwegingen bij artikel 3 van deze memorie.

Art. 9

Dit artikel is bedoeld om een fout te corrigeren in de Franse versie van artikel 19 van dezelfde wet, die is opgedoken bij de wijziging van de wet van 10 april 2014 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de procedure voor het Hof van Cassatie en de procedure tot wraking.

Art. 10

Na advies van de Raad van State wordt omwille van de rechtszekerheid en conformiteit met artikel 4, § 1/1, van dezelfde wet, een technische wijziging in artikel 21 aangebracht. Voor het overige wordt verwezen naar de overwegingen bij artikel 3 van deze memorie.

Art. 11

Na advies van de Raad van State wordt omwille van de rechtszekerheid en conformiteit met artikel 4, § 1/1, van dezelfde wet, een technische wijziging in artikel 22 aangebracht. Voor het overige wordt verwezen naar de overwegingen bij artikel 3 van deze memorie.

De minister van Justitie,

Vincent Van Quickenborne

AVANT-PROJET DE LOI

Soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi modifiant la loi du 1er mars 2000 créant un institut des juristes d'entreprise

Chapitre Ier – Disposition générale

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Chapitre II – Modifications à la loi du 1er mars 2000 créant un Institut des juristes d'entreprise

Art. 2. À l'article 2, paragraphe 1er, alinéa 2, de la loi du 1er mars 2000 créant un Institut des juristes d'entreprise, les modifications suivantes sont apportées:

1° le quatrième tiret est remplacé par ce qui suit:

“- d'assurer l'organisation et la supervision de la formation de ses membres;”;

2° après le quatrième tiret, sont insérés les tirets suivants rédigés comme suit:

“- de veiller sur les valeurs fondamentales de la profession, à savoir l'indépendance intellectuelle, la loyauté, la compétence et la confidentialité;

— de soutenir ses membres dans l'exercice de leur profession;

— de prendre toutes les initiatives et mesures utiles pour la défense des intérêts de la profession;”.

Art. 3. À l'article 4 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, 3°, modifié par la loi du 19 mai 2010, le mot “conseiller” est remplacé par les mots “donner des avis relatifs à l'évaluation de la situation juridique”;

2° dans le paragraphe 1er, il est inséré un 5° rédigé comme suit:

“5° exercer la profession de juriste d'entreprise en toute indépendance intellectuelle.”;

3° il est inséré un paragraphe 1er/1 rédigé comme:

“§ 1er/1. Par dérogation au paragraphe 1er, 2°, la qualité de membre de l'Institut peut également être conférée à une personne physique qui est membre de l'organe de direction d'une personne morale, pour l'exercice de la profession de juriste d'entreprise au sein de cette personne morale, si la loi

VOORONTWERP VAN WET

Onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 1 maart 2000 tot oprichting van een instituut voor bedrijfsjuristen

Hoofdstuk I – Algemene bepaling

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Hoofdstuk II – Wijzigingen van de wet van 1 maart 2000 tot oprichting van een Instituut voor bedrijfsjuristen

Art. 2. In artikel 2, paragraaf 1, tweede lid, van de wet van 1 maart 2000 tot oprichting van een Instituut voor bedrijfsjuristen worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het vierde streepje wordt vervangen als volgt:

“- de opleiding van zijn leden te organiseren en er op toe te zien;”;

2° na het vierde streepje worden de volgende streepjes ingevoegd, luidende:

“- over het respect van de fundamentele waarden van het beroep te waken, zijnde de intellectuele onafhankelijkheid, de loyaliteit, de bekwaamheid en de vertrouwelijkheid;

— zijn leden te ondersteunen in de uitoefening van hun beroep;

— alle initiatieven en maatregelen te nemen die nuttig zijn voor de behartiging van de belangen van het beroep;”.

Art. 3. In artikel 4 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, 3°, gewijzigd bij de wet van 19 mei 2010, worden de woorden “raad geven” vervangen door de woorden “advies geven betreffende de bepaling van de rechtspositie”;

2° in paragraaf 1 wordt de bepaling onder 5° toegevoegd, luidende:

“5° het beroep van bedrijfsjurist in volle intellectuele onafhankelijkheid uitoefenen.”;

3° een paragraaf 1/1 wordt toegevoegd, luidende:

“§ 1/1. In afwijking van paragraaf 1, 2°, kan de hoedanigheid van lid van het Instituut ook worden toegekend aan een natuurlijke persoon die lid is van het bestuursorgaan van een rechtspersoon, voor de uitoefening van het beroep van bedrijfsjurist binnen die rechtspersoon, indien de wet verbiedt

interdit que ce membre exerce ce mandat de direction par le biais d'un contrat de travail.”

Art. 4. À l'article 5 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le texte néerlandais de l'alinéa unique, le mot “confidentiel” est remplacé par le mot “vertrouwelijk”;

2° l'alinéa unique est complété par la phrase suivante rédigée comme suit:

“Cette confidentialité couvre également la correspondance interne qui contient la demande d'avis, les correspondances internes échangées au sujet de la demande, les projets d'avis ainsi que les documents internes établis en préparation de l'avis.”

Art. 5. Dans l'article 8, § 1er, alinéa 1er, de la même loi, les mots “, qui peut prévoir de tenir la réunion par le biais de moyens de communication électronique,” sont insérés entre les mots “conseil” et les mots “et selon les modalités”.

Art. 6. À l'article 9 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 1er, est complété par un alinéa rédigé comme suit:

“Lorsque durant le terme de trois ans, un mandat est vacant et qu'il n'y a pas de membre suppléant du même rôle linguistique disponible, le conseil peut coopter un nouveau membre du conseil. La première assemblée générale qui suit confirme le mandat du membre du conseil coopté; en cas de confirmation, le membre du conseil coopté termine le mandat de son prédécesseur, sauf si l'assemblée générale en décide autrement. A défaut de confirmation, le mandat du membre du conseil coopté prend fin après l'assemblée générale, sans que cela porte préjudice à la régularité de la composition du conseil jusqu'à cette date.”;

2° dans le paragraphe 4, les mots “aux §§ 2 et 3” sont remplacés par le mot “au”.

Art. 7. À l'article 14, § 1er, de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 1er, c), les mots “une année” sont remplacés par les mots “deux années”;

2° le paragraphe 1er, est complété par les alinéas suivants rédigés comme suit:

“Les instances disciplinaires de l'Institut décident s'il y a lieu de rendre publiques les sanctions de suspension et de radiation et, le cas échéant, sous quelle forme.

Les instances disciplinaires de l'Institut peuvent suspendre le prononcé de la condamnation ou surseoir à l'exécution de la sanction disciplinaire, le cas échéant moyennant les conditions particulières qu'elles fixent. En cas de non-respect

dat dit lid deze bestuursopdracht uitoefent door middel van een arbeidsovereenkomst.”.

Art. 4. In artikel 5 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de tekst van het enige lid wordt het woord “confidentieel” vervangen door het woord “vertrouwelijk”;

2° het enige lid wordt aangevuld met een zin, luidende:

“Deze vertrouwelijkheid strekt zich eveneens uit tot de interne correspondentie die een verzoek om advies bevat, de interne correspondentie die wordt gevoerd over dat verzoek, de ontwerpadviezen en de interne documenten die worden opgesteld ter voorbereiding van het advies.”;

Art. 5. In artikel 8, § 1, eerste lid, van dezelfde wet worden de woorden “, die kan voorzien om de vergadering via elektronische communicatiemiddelen te houden,” ingevoegd tussen het woord “raad” en het woord “en op de wijze”.

Art. 6. In artikel 9 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Wanneer gedurende de termijn van drie jaar een mandaat openvalt en er geen plaatsvervangend lid van dezelfde taalrol beschikbaar is, kan de raad een nieuw raadslid coöpteren. De eerstvolgende algemene vergadering bevestigt het mandaat van het gecoöpteerde raadslid; bij bevestiging volbrengt het gecoöpteerde raadslid het mandaat van zijn voorganger, tenzij de algemene vergadering er anders over beslist. Bij gebrek aan bevestiging eindigt het mandaat van het gecoöpteerde raadslid na afloop van de algemene vergadering, zonder dat dit afbreuk doet aan de regelmatigheid van de samenstelling van de raad tot op dat ogenblik.”;

2° in paragraaf 4 worden de woorden “de §§ 2 en 3 van” opgeheven.

Art. 7. In artikel 14, § 1, van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, c), worden de woorden “een jaar” vervangen door de woorden “twee jaar”;

2° paragraaf 1 wordt aangevuld met de volgende leden, luidende:

“De tuchtinstanties van het Instituut besluiten of zij de schorsing of de schrapping bekend zullen maken en, in voorkomend geval, op welke wijze dit dient te gebeuren.

De tuchtinstanties van het Instituut kunnen de uitspraak van de tuchtstraf opschorten of de uitvoering van de tuchtstraf uitstellen en hier bijzondere voorwaarden voor bepalen. Bij niet-naleving van de bepaalde voorwaarden roept de voorzitter

des conditions, le président de l'instance disciplinaire ayant prononcé la sanction convoque, d'office ou à la demande du président de l'Institut, le juriste d'entreprise à une audience de l'instance disciplinaire en vue soit de prononcer une sanction, soit de révoquer le sursis.

Les instances disciplinaires de l'Institut peuvent, dans leur sentence, mettre à charge du juriste d'entreprise concerné les frais qui ont été occasionnés par l'instruction et par l'examen à l'audience.

Un juriste d'entreprise radié ne peut être réinscrit à la liste des membres de l'Institut qu'après l'expiration d'un délai de cinq ans depuis la date où la décision de radiation est passée en force de chose jugée et si des circonstances extraordinaires le justifient."

Art. 8. Dans l'article 19 de la même loi, modifié par la loi du 10 avril 2014, les mots "du conseil d'appel" sont remplacés par les mots "de la commission d'appel".

van de tuchtinstantie die de tuchtstraf heeft uitgesproken, ambtshalve of op verzoek van de voorzitter van het Instituut, de bedrijfsjurist, op om te verschijnen op een zitting van de tuchtinstantie, met het oog op het uitspreken van een tuchtstraf of het opheffen van het uitstel.

De tuchtinstanties van het Instituut kunnen in hun beslissing de kosten die voor het onderzoek en voor de behandeling op de hoorzitting werden gemaakt ten laste leggen van de betrokken bedrijfsjurist.

Een geschrapte bedrijfsjurist kan slechts worden heringeschreven op de ledenlijst van het Instituut na het verstrijken van een termijn van vijf jaar nadat de beslissing tot schrapping in kracht van gewijsde is gegaan en indien buitengewone omstandigheden het wettigen."

Art. 8. In de Franse tekst van artikel 19 van dezelfde wet, zoals gewijzigd bij de wet van 10 april 2014, worden de woorden "*du conseil d'appel*" vervangen door de woorden "*de la commission d'appel*".

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Ministre de la Justice
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Karen Van Vossolle, karen@teamjustitie.be
Administration compétente	SPF Justice
Contact administration (nom, email, tél.)	Rebecca COENE, rebecca.coene@just.fgov.be; 0475804507

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	AVANT-PROJET DE LOI MODIFIANT LA LOI DU 1ER MARS 2000 CRÉANT UN INSTITUT DES JURISTES D'ENTREPRISE	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Le métier de juriste d'entreprise a été reconnu par la loi du 1er mars 2000 créant un Institut des juristes d'entreprise (IJE) en raison de sa spécificité et de l'intérêt général qu'il représente pour une vie de l'entreprise sécurisée et par conséquent pour l'ordre public économique. Au cours des vingt années d'existence de cette profession légalement reconnue, le monde a également changé à une vitesse sans précédent. Les crises successives ont provoqué une multiplication des lois et des règlements. Sous l'influence des changements liés à la globalisation et à la géopolitique, d'énormes changements ont été opérés dans l'organisation de la société sur les plans administratif, économique, financier et social. C'est uniquement grâce à un accompagnement juridique adapté que les entreprises parviennent à faire face à cette législation toujours plus étendue et complexe. Dans le cas présent, nous avons affaire à un avant-projet modifiant ce texte. Plus précisément, cet avant-projet de loi vise à introduire certaines réformes et modernisations nécessaires et à mettre le texte existant en conformité avec la jurisprudence actuelle.	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : __

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	IF, Budget
---	------------

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence,
organisations et personnes de référence :

/

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

19/05/2022

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.

Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.

S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs**, **expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez** les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.

Pour les thèmes 3, 10, 11 et 21, des questions plus approfondies sont posées.

Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

[Cet avant-projet de loi a un impact sur tous les juristes d'entreprise. Le genre n'a pas d'importance.](#)

Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif

☐ Impact négatif

Expliquez.

☒ Pas d'impact

--

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?
Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).
Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.
[Toutes les entreprises sont concernées.](#)

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.
N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

--

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez
--
4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez
--
5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?
--

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.
S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.
 - a. [La législation fournit un cadre juridique aux juristes d'entreprise et modernise l'Institut des juristes d'entreprise créé par la loi du 1er mars 2000. Il n'y a pas de formalités et/ou d'obligations qu'une personne doit remplir pour que la réglementation s'applique.](#)
 - b. [__ réglementation en projet**](#)

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?
 - a. [__*](#)
 - b. [__**](#)
3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?
 - a. [__*](#)
 - b. [__**](#)
4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?
 - a. [__*](#)
 - b. [__**](#)
5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?
--

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Ressources naturelles .16.

Gestion efficiente des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SOx, NOx, NH3), particules fines.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez. --
		☒ Pas d'impact

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.
☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez.		☒ Pas d'impact

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.		
☐ Impact positif	☐ Impact négatif	↓ Expliquez.
☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez.		☒ Pas d'impact

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.									
1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : <table border="0"> <tr> <td>o sécurité alimentaire</td> <td>o revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)</td> </tr> <tr> <td>o santé et accès aux médicaments</td> <td>o mobilité des personnes</td> </tr> <tr> <td>o travail décent</td> <td>o environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)</td> </tr> <tr> <td>o commerce local et international</td> <td>o paix et sécurité</td> </tr> </table>		o sécurité alimentaire	o revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)	o santé et accès aux médicaments	o mobilité des personnes	o travail décent	o environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)	o commerce local et international	o paix et sécurité
o sécurité alimentaire	o revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)								
o santé et accès aux médicaments	o mobilité des personnes								
o travail décent	o environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)								
o commerce local et international	o paix et sécurité								
Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.									
Cela ne concerne que la législation nationale.									
↓	S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.								
2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel									
↓	S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.								
3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?									

Regelgevingsimpactanalyse

RiA-AiR

- : Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.veroeenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Vincent VAN QUICKENBORNE
Contactpersoon beleidscel (naam, e-mail, tel. nr.)	Karen Van Vossolle, karen@teamjustitie.be
Overheidsdienst	FOD Justitie
Contactpersoon overheidsdienst (naam, e-mail, tel. nr.)	Rebecca COENE, rebecca.coene@just.fgov.be; 0475804507

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	VOORONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 1 MAART 2000 TOT OPRICHTING VAN EEN INSTITUUT VOOR BEDRIJFSJURISTEN
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Het beroep van bedrijfsjurist werd bij wet van 1 maart 2000 tot oprichting van een Instituut voor bedrijfsjuristen (IBJ) erkend omwille van zijn eigenheid en het algemeen belang ervan voor een rechtsveilig ondernemingsleven en bijgevolg voor de economische openbare orde. In het twintigjarige bestaan van dat wettelijk erkend beroep is de wereld met een ongeziene snelheid veranderd. Opeenvolgende crisissen hebben geleid tot een toename van de wet- en regelgeving. Onder invloed van de globalisering en geopolitieke veranderingen vonden enorme veranderingen plaats in de ordening van de samenleving op bestuurlijk, economisch, financieel en sociaal vlak. Bedrijven kunnen deze steeds uitgebreidere en complexe wetgeving alleen maar aan dankzij een aangepaste juridische begeleiding. In casu gaat het om een voorontwerp tot wijziging van deze tekst. Meer bepaald beoogt dit voorontwerp van wet enkele hervormingen en noodzakelijke modernisering door te voeren en de bestaande tekst in overeenstemming met de vigerende rechtspraak te brengen.
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja ☒ Nee
	Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: _ _

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	IF, Begroting
--	---------------

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

RIA-formulier - v2 - okt. 2014

Statistieken, referentiedocumenten,
organisaties en contactpersonen:

— —

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

—

2 / 7

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11 en 21** worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

↓ Leg uit.

☒ Geen impact

--

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

↓ Leg uit.

☒ Geen impact

--

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

Dit voorontwerp van wet heeft een impact op alle bedrijfsjuristen. Het geslacht doet er niet toe.

↓ Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

/--

↓ Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

--

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

3 / 7

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact
Investerings .8.

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringscijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Expliquez.

☒ Geen impact
Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact

☐ Negatieve impact

Leg uit.

☒ Geen impact

KMO .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?
Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).
Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.
[Alle ondernemingen zijn betrokken.](#)

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.
N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

--

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit
--
4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit
--
5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?
--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.
Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

- a. [De wetgeving biedt een rechtskader aan bedrijfsjuristen en moderniseert het door de wet van 1 maart 2000 opgerichte Instituut voor Bedrijfsjuristen. Er zijn geen formaliteiten en/of verplichtingen waaraan iemand moet voldoen om de regelgeving van toepassing te maken.](#)

b.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?
a. --* b. --**
3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?
a. --* b. --**
4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?
a. --* b. --**
5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?
--

Energie .12.

Energienmix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☒ Geen impact

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☒ Geen impact

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☒ Geen impact

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☒ Geen impact

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☒ Geen impact

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Leg uit. ☒ Geen impact

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitats, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de		
---	--	--

ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.		
☐ Positieve impact	☐ Negatieve impact	☒ Geen impact ↓ Leg uit.

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtname van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.									
1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: <table border="0"> <tr> <td>o voedselveiligheid</td> <td>o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)</td> </tr> <tr> <td>o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen</td> <td>o mobiliteit van personen</td> </tr> <tr> <td>o waardig werk</td> <td>o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)</td> </tr> <tr> <td>o lokale en internationale handel</td> <td>o vrede en veiligheid</td> </tr> </table> Indien er geen enkel ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom. Dit betreft enkel nationale wetgeving. ↓ Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.		o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)	o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen	o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)	o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid
o voedselveiligheid	o inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)								
o gezondheid en toegang tot geneesmiddelen	o mobiliteit van personen								
o waardig werk	o leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)								
o lokale en internationale handel	o vrede en veiligheid								
2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage ↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.									
3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?									

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 72.361/1 DU 12 DÉCEMBRE 2022**

Le 17 octobre 2022, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le ministre de la Justice à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi 'modifiant la loi du 1er mars 2000 créant un Institut des juristes d'entreprise'.

L'avant-projet a été examiné par la première chambre le 1er décembre 2022. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Chantal BAMPs et Wouter PAS, conseillers d'État, Michel TISON et Johan PUT, assesseurs, et Greet VERBERCKMOES, greffier.

Le rapport a été présenté par Arne CARTON, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Marnix VAN DAMME, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 12 décembre 2022.

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet d'apporter diverses modifications dans la loi du 1er mars 2000 'créant un Institut des juristes d'entreprise'. Ainsi, les missions de l'Institut des juristes d'entreprise (ci-après: l'Institut) sont modifiées (article 2), les conditions d'obtention de la qualité de membre de l'Institut sont adaptées (article 3), les règles de confidentialité des avis fournis par le juriste d'entreprise sont modifiées (article 4), l'assemblée générale de l'Institut se voit accorder la possibilité de tenir des réunions par le biais de moyens de communication électronique (article 5), des règles sont fixées concernant la cooptation des membres du conseil de l'Institut (article 6), et un certain nombre de modifications sont apportées au régime disciplinaire (article 7). L'article 8 de l'avant-projet corrige la référence à la commission d'appel dans le texte français de l'article 19 de la loi du 1er mars 2000.

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité avec les normes supérieures.

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 72.361/1 VAN 12 DECEMBER 2022**

Op 17 oktober 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Justitie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'tot wijziging van de wet van 1 maart 2000 tot oprichting van een Instituut voor bedrijfsjuristen'.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 1 december 2022. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Chantal BAMPs en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Arne CARTON, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 12 december 2022.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe om diverse wijzigingen aan te brengen in de wet van 1 maart 2000 'tot oprichting van een Instituut voor bedrijfsjuristen'. Zo worden de taken van het Instituut voor bedrijfsjuristen (hierna: het Instituut) gewijzigd (artikel 2), worden de voorwaarden aangepast voor het verkrijgen van de hoedanigheid van lid van het Instituut (artikel 3), worden de regels inzake de vertrouwelijkheid van door de bedrijfsjurist verstrekte adviezen gewijzigd (artikel 4), krijgt de algemene vergadering van het Instituut de mogelijkheid om vergaderingen te houden via elektronische communicatiemiddelen (artikel 5), worden er regels vastgesteld met betrekking tot de coöptatie van leden van de raad van het Instituut (artikel 6), en worden een aantal wijzigingen aangebracht in de tuchtregeling (artikel 7). In artikel 8 van het voorontwerp wordt in de Franse tekst van artikel 19 van de wet van 1 maart 2000 de verwijzing naar de beroepscommissie gecorrigeerd.

¹ Aangezien het gaat om een voorontwerp van wet, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

EXAMEN DU TEXTEOBSERVATION PRÉLIMINAIRE

3. Du point de vue de la légistique, il est d'usage de rassembler les articles d'un texte normatif dans des chapitres, par exemple, lorsque le texte concerné comporte de nombreux articles ou pour faciliter l'identification des différents aspects traités par l'acte². En l'espèce, l'avant-projet de loi ne comporte que huit articles, dont une "disposition générale" et sept dispositions ayant pour objet de modifier la loi du 1er mars 2000. Aussi n'est-il pas judicieux de regrouper les huit articles concernés en deux chapitres, d'autant plus qu'il se déduit déjà clairement de l'intitulé de l'avant-projet que ce dernier se compose exclusivement de dispositions modificatives de la loi précitée. Mieux vaudrait par conséquent renoncer à la division en chapitres.

OBSERVATIONS PAR ARTICLEArticle 2

4. L'article 2 de l'avant-projet a pour objet de modifier "l'article 2, paragraphe 1er, alinéa 2," de la loi du 1er mars 2000. L'article 2 de la loi n'est toutefois pas divisé en paragraphes. Par conséquent, on rédigera le début de l'article 2 de l'avant-projet comme suit: "À l'article 2, alinéa 2, de la loi du ...".

Article 3

5. À la suite de la modification qu'entend apporter l'article 3, 1°, de l'avant-projet à l'article 4, § 1er, 3°, de la loi du 1er mars 2000, cette dernière disposition investira l'Institut d'une mission consultative "relati[ve] à l'évaluation de la situation juridique" (dans le texte néerlandais: "betreffende de bepaling van de rechtspositie"). Sur le fond, les termes "évaluation" et "détermination" de la situation juridique n'ont pas la même connotation. Il serait dès lors préférable d'opter pour une terminologie plus uniforme dans les textes français et néerlandais de la disposition modificative en projet.

6.1. L'article 4, § 1er, de la loi du 1er mars 2000 dispose que l'Institut confère la qualité de membre de l'Institut à toute personne physique qui en fait la demande et qui remplit certaines conditions comme notamment "être liée, par un contrat de travail ou un statut, à un employeur exerçant en Belgique, dans le secteur public ou privé, une activité économique, sociale, administrative ou scientifique. Cet employeur est une entreprise, une fédération d'entreprises ou un organisme doté de la personnalité juridique" (article 4, § 1er, 2°, de la loi).

L'article 4, § 1er/1, en projet, de la loi du 1er mars 2000 (article 3, 3°, de l'avant-projet) s'énonce comme suit:

² *Principes de technique législative. Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d'État, 2008, recommandation 61, à consulter sur le site internet du Conseil d'État (www.raadvst-consetat.be)

ONDERZOEK VAN DE TEKSTVOORAFGAANDE OPMERKING

3. Het is vanuit legistiek oogpunt gebruikelijk om artikelen van een normatieve tekst te groeperen in bijvoorbeeld hoofdstukken wanneer de betrokken tekst veel artikelen bevat of om de verschillende aspecten van de tekst duidelijk herkenbaar te maken.² *In casu* bevat het voorontwerp van wet slechts acht artikelen, waaronder één "algemene bepaling" en zeven bepalingen die strekken tot het wijzigen van de wet van 1 maart 2000. Het heeft derhalve weinig zin om de betrokken acht artikelen in twee hoofdstukken te groeperen, temeer daar al uit het opschrift van het voorontwerp duidelijk valt af te leiden dat dit laatste uitsluitend bestaat uit wijzigingsbepalingen van de voornoemde wet. Van de indeling in hoofdstukken kan bijgevolg beter worden afgezien.

ARTIKELSGEWIJZE OPMERKINGENArtikel 2

4. Artikel 2 van het voorontwerp strekt tot het wijzigen van "artikel 2, paragraaf 1, tweede lid," van de wet van 1 maart 2000. Artikel 2 van de wet is evenwel niet in paragrafen ingedeeld. Bijgevolg dient artikel 2 van het voorontwerp aan te vangen als volgt: "In artikel 2, tweede lid, van de wet van ...".

Artikel 3

5. Als gevolg van de wijziging die artikel 3, 1°, van het voorontwerp, beoogt aan te brengen in artikel 4, § 1, 3°, van de wet van 1 maart 2000, zal het Instituut in deze laatste bepaling worden belast met een adviserende taak "betreffende de bepaling van de rechtspositie" (in de Franse tekst: "relati[ve] à l'évaluation de la situation juridique"). De termen "bepalen" en "evalueren" van de rechtspositie hebben inhoudelijk niet dezelfde connotatie. Er zou derhalve moeten worden geopteerd voor een meer eenvormige terminologie in de Nederlandse en de Franse tekst van de ontworpen wijzigingsbepaling.

6.1. In artikel 4, § 1, van de wet van 1 maart 2000 wordt bepaald dat het Instituut de hoedanigheid van lid van het Instituut toekent aan elke natuurlijke persoon die erom verzoekt en die aan bepaalde eisen voldoet zoals onder meer "verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst of een statuut, aan een werkgever die in België, in de publieke of private sector, een economische, sociale, administratieve of wetenschappelijke activiteit uitoefent. Deze werkgever is een onderneming, een ondernemingsverbond of een instelling met rechtspersoonlijkheid" (artikel 4, § 1, 2°, van de wet).

Het ontworpen artikel 4, § 1/1, van de wet van 1 maart 2000 (artikel 3, 3°, van het voorontwerp), luidt:

² *Beginselen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, aanbeveling 61, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

“Par dérogation au paragraphe 1er, 2°, la qualité de membre de l’Institut peut également être conférée à une personne physique qui est membre de l’organe de direction d’une personne morale, pour l’exercice de la profession de juriste d’entreprise au sein de cette personne morale, si la loi interdit que ce membre exerce ce mandat de direction par le biais d’un contrat de travail”.

L’exposé des motifs de l’avant-projet de loi précise la disposition précitée comme suit:

“Cet article n’autorise donc à devenir membre de l’Institut sans contrat de travail (ou statut) que les personnes physiques qui, au sein de “l’employeur” visé par l’article 4, § 1er, 2°, de la loi du 1er mars 2000, ou des entreprises ou des organismes qui lui sont liés, exercent un mandat ne pouvant pas être exercé sous la forme d’un contrat de travail en vertu de la loi. [...]

La catégorie de juristes d’entreprise exerçant sous statut d’indépendant ainsi créée est tout à fait exceptionnelle et limitée à cette situation restreinte. Elle ne vise que des juristes internes qui, sans être liés par contrat de travail (ou statut) à l’employeur, sont néanmoins structurellement et fonctionnellement intégrés à l’entreprise et assistent celle-ci depuis l’intérieur”.

6.2. L’actuel article 4, § 1er, de la loi du 1er mars 2000 dispose que l’Institut confère la qualité de membre de l’Institut à toute personne physique qui en fait la demande et qui remplit certaines conditions. L’article 4, § 1er/1, en projet, de la loi, dispose toutefois que le titre de juriste d’entreprise “peut [...] être conféré[é]” par l’Institut à une personne physique qui est membre de l’organe de direction d’une personne morale. L’exposé des motifs évoque la possibilité (“permettre”) de devenir juriste d’entreprise. Il a été demandé au délégué si l’article 4, § 1er/1, en projet, de la loi, a pour objet de laisser à l’Institut une marge d’appréciation pour accorder ou non le titre de juriste d’entreprise. Le délégué a répondu à cette question en ces termes:

“Behoudens de beoordeling of iemand aan de in de wet gestelde voorwaarden voldoet, is het op zich niet de bedoeling om een discretionaire beoordelingsbevoegdheid in te voeren voor die categorie. De tekst zal op dit vlak aangepast worden”.

Compte tenu de l’intention qui sous-tend manifestement la disposition en projet, le texte de celle-ci devrait en effet être adapté afin de le conformer à cette intention.

6.3. En précisant que “[p]ar dérogation au paragraphe 1er, 2°, la qualité de membre de l’Institut peut également être conférée (lire: est également conférée)³ à une personne physique qui est membre de l’organe de direction d’une personne morale, il n’est pas requis sur la base du texte de l’avant-projet – contrairement à ce qu’indique l’exposé des motifs – que la “personne morale” visée au paragraphe 1er/1, en projet, soit une entreprise, une fédération d’entreprises ou

³ Voir l’observation formulée au point 6.2.

“In afwijking van paragraaf 1, 2°, kan de hoedanigheid van lid van het Instituut ook worden toegekend aan een natuurlijke persoon die lid is van het bestuursorgaan van een rechtspersoon, voor de uitoefening van het beroep van bedrijfsjurist binnen die rechtspersoon, indien de wet verbiedt dat dit lid deze bestuursopdracht uitoefent door middel van een arbeidsovereenkomst.”

In de memorie van toelichting bij het voorontwerp van wet wordt de aangehaalde bepaling als volgt verduidelijkt:

“Dit artikel laat dus enkel de mogelijkheid toe om bedrijfsjurist te worden zonder arbeidsovereenkomst (of statuut) voor natuurlijke personen die binnen de ‘werkgever’ bedoeld in artikel 4, § 1, 2°, van de wet van 1 maart 2000, of de ermee verbonden ondernemingen of instellingen, een mandaat uitoefenen dat volgens de wet niet mag worden uitgeoefend door middel van een arbeidsovereenkomst. (...)”

De aldus gecreëerde categorie van bedrijfsjuristen, actief als zelfstandige, is heel uitzonderlijk en beperkt tot deze begrensde situatie. Hiermee worden enkel de interne juristen bedoeld die, zonder verbonden te zijn door een arbeidsovereenkomst (of statuut), niettemin structureel en functioneel in de onderneming geïntegreerd zijn en deze van binnenuit bijstaan.”

6.2. Het bestaande artikel 4, § 1, van de wet van 1 maart 2000, bepaalt dat het Instituut de hoedanigheid van lid van het Instituut toekent aan elke natuurlijke persoon die er om verzoekt en die aan bepaalde eisen voldoet. In het ontworpen artikel 4, § 1/1, van de wet, wordt evenwel bepaald dat de titel van bedrijfsjurist “kan (...) worden toegekend” door het Instituut aan een natuurlijke persoon die lid is van het bestuursorgaan van een rechtspersoon. In de memorie van toelichting wordt melding gemaakt van een “mogelijkheid” om bedrijfsjurist te worden. Aan de gemachtigde werd gevraagd of aan het ontworpen artikel 4, § 1/1, van de wet, de bedoeling ten grondslag ligt om aan het Instituut een beoordelingsruimte te laten om al dan niet de titel van bedrijfsjurist toe te kennen. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

“Behoudens de beoordeling of iemand aan de in de wet gestelde voorwaarden voldoet, is het op zich niet de bedoeling om een discretionaire beoordelingsbevoegdheid in te voeren voor die categorie. De tekst zal op dit vlak aangepast worden.”

Gelet op de bedoeling die blijkbaar aan de ontworpen bepaling ten grondslag ligt, zou de tekst ervan inderdaad moeten worden aangepast om deze te doen aansluiten bij die bedoeling.

6.3. Door te bepalen dat “[i]n afwijking van paragraaf 1, 2°, de hoedanigheid van lid van het Instituut ook kan worden (lees: wordt)³ toegekend aan een natuurlijke persoon die lid is van het bestuursorgaan van een rechtspersoon, is op basis van de tekst van het voorontwerp – in tegenstelling tot wat wordt vermeld in de memorie van toelichting – niet vereist dat de “rechtspersoon” bedoeld in de ontworpen paragraaf 1/1 een onderneming, een ondernemingsverbond of een instelling

³ Zie de opmerking onder randnummer 6.2.

un organisme doté de la personnalité juridique⁴. Il n'est pas non plus requis que la personne morale doive exercer une activité économique, sociale, administrative ou scientifique, ce que requiert toutefois l'article 4, § 1er, 2°, de la loi citée au point 6.1. Le dispositif en projet pourrait ainsi avoir pour conséquence que les personnes visées à l'article 4, § 1er, de la loi (notamment les "juristes d'entreprise salariés" et les "juristes d'entreprise statutaires") et les personnes visées à l'article 4, § 1er/1, en projet, de la loi, qui exercent toutes deux une fonction similaire de juriste dans une même entité, ne pourraient pas se voir conférer la qualité de juriste d'entreprise dans le premier cas et l'obtenir dans le second cas. Il a été demandé au délégué si une telle distinction pouvait se justifier au regard des principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination. Il a déclaré à cet égard ce qui suit:

"In de ontworpen paragraaf 1/1 van artikel 4 wordt met de afwijking op § 1,2 ° enkel een uitzondering bedoeld op de voorwaarde dat men verbonden dient te zijn door een arbeidsovereenkomst of een statuut aan een werkgever. Aan de andere gestelde voorwaarden wordt geen afbreuk gedaan. Deze dienen dus evenzeer vervuld te zijn voor een bedrijfsjurist die een zelfstandigen statuut zal dienen aan te nemen omwille van een wettelijke verplichting en diens opdrachtgever zal bijgevolg een onderneming, een ondernemingsverbond of een instelling met rechtspersoonlijkheid een economische, sociale, administratieve of wetenschappelijke activiteit dienen te zijn.

Indien er evenwel wetgeving zou bestaan of ontstaan die voor deze 'werkgever' een zelfstandigen statuut zou verplichten, wordt enkel vereist dat deze 'werkgever' een rechtspersoon betreft binnen dewelke de bedrijfsjurist dan een bestuursmandaat bekleedt. Deze rechtspersoon hoeft geen vennootschap te zijn maar kan bijgevolg een stichting of een vereniging zijn met rechtspersoonlijkheid, die beantwoordt aan de vorm van een onderneming, een ondernemingsverbond of een instelling met rechtspersoonlijkheid een economische, sociale, administratieve of wetenschappelijke activiteit.

Om elke onduidelijkheid hierover uit te sluiten, kan dit verduidelijkt worden mits een amendering zoals bv. als volgt:

'§ 1/1. In afwijking van **de in § 1, 2°, gestelde voorwaarde met betrekking tot de verbondenheid door een arbeidsovereenkomst of statuut aan een werkgever**, kan de hoedanigheid van lid van het Instituut ook worden toegekend aan een natuurlijke persoon die lid is van het bestuursorgaan van een rechtspersoon, voor de uitoefening van het beroep van bedrijfsjurist binnen die rechtspersoon, indien de wet verbiedt dat dit lid deze bestuursopdracht uitoefent door middel van een arbeidsovereenkomst.'

De toevoeging van deze paragraaf heeft als bedoeling precies een thans geldende ongelijkheid weg te nemen voor

⁴ Cette notion ne peut être assimilée à celle de "personne morale", ainsi qu'il ressort des travaux préparatoires de la loi du 19 mai 2010 'modifiant la loi du 1er mars 2000 créant un Institut des juristes d'entreprise', qui a modifié précédemment l'article 4 de la loi du 1er mars 2000. Ils font référence aux "entités constituées par une autorité publique, dotées de la personnalité juridique" (*Doc. parl.*, Chambre, 2009-2010, n° 2467/1, p. 5).

met rechtspersoonlijkheid⁴ moet zijn. Evenmin is vereist dat de rechtspersoon een economische, sociale, administratieve of wetenschappelijke activiteit moet uitoefenen, hetgeen wel vereist wordt in het onder randnummer 6.1 aangehaalde artikel 4, § 1, 2°, van de wet. De ontworpen regeling zou aldus tot gevolg kunnen hebben dat personen bedoeld in artikel 4, § 1, van de wet (met name "bedrijfsjurist-werknemers" en "bedrijfsjurist-statutairen") en personen bedoeld in het ontworpen artikel 4, § 1/1, van de wet, die beiden een gelijkaardige functie als jurist uitoefenen bij eenzelfde entiteit, in het eerste geval niet en in het tweede geval wel de hoedanigheid van bedrijfsjurist zouden kunnen verkrijgen. Aan de gemachtigde werd gevraagd of dergelijk onderscheid te verantwoorden valt in het licht van de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie. De gemachtigde deelde wat dat betreft mee wat volgt:

"In de ontworpen paragraaf 1/1 van artikel 4 wordt met de afwijking op § 1,2 ° enkel een uitzondering bedoeld op de voorwaarde dat men verbonden dient te zijn door een arbeidsovereenkomst of een statuut aan een werkgever. Aan de andere gestelde voorwaarden wordt geen afbreuk gedaan. Deze dienen dus evenzeer vervuld te zijn voor een bedrijfsjurist die een zelfstandigen statuut zal dienen aan te nemen omwille van een wettelijke verplichting en diens opdrachtgever zal bijgevolg een onderneming, een ondernemingsverbond of een instelling met rechtspersoonlijkheid een economische, sociale, administratieve of wetenschappelijke activiteit dienen te zijn.

Indien er evenwel wetgeving zou bestaan of ontstaan die voor deze "werkgever" een zelfstandigen statuut zou verplichten, wordt enkel vereist dat deze "werkgever" een rechtspersoon betreft binnen dewelke de bedrijfsjurist dan een bestuursmandaat bekleedt. Deze rechtspersoon hoeft geen vennootschap te zijn maar kan bijgevolg een stichting of een vereniging zijn met rechtspersoonlijkheid, die beantwoordt aan de vorm van een onderneming, een ondernemingsverbond of een instelling met rechtspersoonlijkheid een economische, sociale, administratieve of wetenschappelijke activiteit.

Om elke onduidelijkheid hierover uit te sluiten, kan dit verduidelijkt worden mits een amendering zoals bv. als volgt:

'§ 1/1. In afwijking van **de in § 1, 2°, gestelde voorwaarde met betrekking tot de verbondenheid door een arbeidsovereenkomst of statuut aan een werkgever**, kan de hoedanigheid van lid van het Instituut ook worden toegekend aan een natuurlijke persoon die lid is van het bestuursorgaan van een rechtspersoon, voor de uitoefening van het beroep van bedrijfsjurist binnen die rechtspersoon, indien de wet verbiedt dat dit lid deze bestuursopdracht uitoefent door middel van een arbeidsovereenkomst.'

De toevoeging van deze paragraaf heeft als bedoeling precies een thans geldende ongelijkheid weg te nemen voor

⁴ Dit begrip valt niet gelijk te stellen met het begrip "rechtspersoon", zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding bij de wet van 19 mei 2010 'tot wijziging van de wet van 1 maart 2000 tot oprichting van een Instituut voor bedrijfsjuristen', die artikel 4 van de wet van 1 maart 2000 eerder wijzigde. Daarin wordt verwezen naar een "door een openbare overheid opgerichte entiteiten met rechtspersoonlijkheid" (*Parl. St.* Kamer 2009-10, nr. 2467/1, 5).

bedrijfsjuristen die zich in de situatie als leden van de raad van bestuur, raad van toezicht en de directieraad van vermogensvennootschappen bevinden zoals voorzien in het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen Artikelen 5:70, 6:58, 7:85, § 1, 7:105, § 2 en 7:107, tweede lid.

Ingevolge de uitvaardiging van het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen bij wet van 29 maart 2019, hebben een aantal leden van het IJB afstand moeten doen van hun lidmaatschap omdat men niet meer voldeed aan de voorwaarden. Aldus wordt een discriminatie die door dwingende wetgeving werd veroorzaakt terug rechtgezet. Deze aanpassing sluit overigens aan bij de omschrijving van personeel in artikel 1:27 WVV dat benevens personen verbonden door een arbeidsovereenkomst, ook natuurlijke personen die door een managementovereenkomst of een gelijkaardige overeenkomst zijn verbonden en de leden van het bestuursorgaan van een vennootschap of haar dochtervennootschap omvat.

In deze opvatting voldoet deze nieuwe regel aan het gelijkheidsbeginsel:

(1) het verschil in behandeling streeft een wettig doel na omdat het bedrijfsjuristen die aan alle andere bij de wet gestelde voorwaarden voldoen, maar om omwille van een wettelijke verplichting het statuut van zelfstandige moeten aannemen, precies gelijk te stellen met de bedrijfsjuristen die hier niet wettelijk toe verplicht zijn. Zij dienen evenzeer verbonden te zijn aan een werkgever die in België, in de publieke of private sector, een economische, sociale, administratieve of wetenschappelijke activiteit uitoefent. Deze werkgever is een onderneming, een ondernemingsverbond of een instelling met rechtspersoonlijkheid;

(2) het verschil is gesteund op een objectief criterium gebaseerd op een wet;

(3) dat criterium is adequaat, relevant of pertinent om het nagestreefde doel te bereiken, meer bepaald de gelijkstelling met bedrijfsjuristen die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst of statuut;

(4) het moet ook in verhouding staan tot dat doel, wat met name inhoudt dat het geen onevenredige gevolgen mag hebben; het betekent dus geen uitholling van de bestaande voorwaarde van verbondenheid door een arbeidsovereenkomst of statuut en geenszins een algemene uitbreiding tot een zelfstandigen statuut.

Dans la proposition de texte formulée par le délégué, les conditions d'obtention de la qualité de juriste d'entreprise qui s'appliquent au "juriste d'entreprise indépendant" visé à l'article 4, § 1er/1, en projet, de la loi sont alignées sur celles applicables au "juriste d'entreprise salarié" et au "juriste d'entreprise statutaire" visés à l'article 4, § 1er, de la loi. On peut se rallier à cette proposition, notamment dans un souci d'égalité. Il convient toutefois d'attirer également l'attention sur l'observation formulée ci-après au point 6.4.

bedrijfsjuristen die zich in de situatie als leden van de raad van bestuur, raad van toezicht en de directieraad van vermogensvennootschappen bevinden zoals voorzien in het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen Artikelen 5:70, 6:58, 7:85, § 1, 7:105, § 2 en 7:107, tweede lid.

Ingevolge de uitvaardiging van het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen bij wet van 29 maart 2019, hebben een aantal leden van het IJB afstand moeten doen van hun lidmaatschap omdat men niet meer voldeed aan de voorwaarden. Aldus wordt een discriminatie die door dwingende wetgeving werd veroorzaakt terug rechtgezet. Deze aanpassing sluit overigens aan bij de omschrijving van personeel in artikel 1:27 WVV dat benevens personen verbonden door een arbeidsovereenkomst, ook natuurlijke personen die door een managementovereenkomst of een gelijkaardige overeenkomst zijn verbonden en de leden van het bestuursorgaan van een vennootschap of haar dochtervennootschap omvat.

In deze opvatting voldoet deze nieuwe regel aan het gelijkheidsbeginsel:

(1) het verschil in behandeling streeft een wettig doel na omdat het bedrijfsjuristen die aan alle andere bij de wet gestelde voorwaarden voldoen, maar om omwille van een wettelijke verplichting het statuut van zelfstandige moeten aannemen, precies gelijk te stellen met de bedrijfsjuristen die hier niet wettelijk toe verplicht zijn. Zij dienen evenzeer verbonden te zijn aan een werkgever die in België, in de publieke of private sector, een economische, sociale, administratieve of wetenschappelijke activiteit uitoefent. Deze werkgever is een onderneming, een ondernemingsverbond of een instelling met rechtspersoonlijkheid;

(2) het verschil is gesteund op een objectief criterium gebaseerd op een wet;

(3) dat criterium is adequaat, relevant of pertinent om het nagestreefde doel te bereiken, meer bepaald de gelijkstelling met bedrijfsjuristen die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst of statuut;

(4) het moet ook in verhouding staan tot dat doel, wat met name inhoudt dat het geen onevenredige gevolgen mag hebben; het betekent dus geen uitholling van de bestaande voorwaarde van verbondenheid door een arbeidsovereenkomst of statuut en geenszins een algemene uitbreiding tot een zelfstandigen statuut."

In het door de gemachtigde geformuleerde tekstvoorstel worden de voorwaarden inzake het verkrijgen van de hoedanigheid van bedrijfsjurist die gelden voor de "bedrijfsjurist-zelfstandige" bedoeld in het ontworpen artikel 4, § 1/1, van de wet, afgestemd op de voorwaarden die gelden voor de "bedrijfsjurist-werknemer" en de "bedrijfsjurist-statutair" bedoeld in artikel 4, § 1, van de wet. Met dat voorstel kan, mede vanuit de optiek van de gelijkheid, worden ingestemd. Wel dient nog te worden gewezen op de hierna volgende opmerking onder randnummer 6.4.

6.4. La question se pose de savoir si l'insertion du nouveau paragraphe 1/1 dans l'article 4 de la loi du 1er mars 2000 est raisonnablement justifiée. La possibilité est en effet prévue pour une personne d'agir au sein d'une entité tant comme juriste d'entreprise que comme membre de l'organe de direction. La question se pose de savoir si le dispositif en projet – contrairement au dispositif existant qui exclut en principe un tel double rôle – ne pourrait pas engendrer un conflit d'intérêts sur ce point entre, d'une part, la pleine indépendance intellectuelle comme juriste d'entreprise, requise par l'avant-projet et, d'autre part, le rôle de membre d'un organe de direction au sein duquel, par exemple, la décision pourrait être prise de ne pas suivre un avis juridique.

À cet égard, l'exposé des motifs indique ce qui suit:

“La catégorie de juristes d'entreprise exerçant sous statut d'indépendant ainsi créée est tout à fait exceptionnelle et limitée à cette situation restreinte. Elle ne vise que des juristes internes qui, sans être liés par contrat de travail (ou statut) à l'employeur, sont néanmoins structurellement et fonctionnellement intégrés à l'entreprise et assistent celle-ci depuis l'intérieur. La règle interdisant toute utilisation abusive du titre de juriste d'entreprise, telle que pour des actes relevant de la vie privée ou relevant d'autres activités professionnelles (voir article 2 du Code de déontologie de l'IJE *juncto* article 6 de la même loi), reste naturellement d'application pour cette catégorie restreinte de juristes d'entreprise. En d'autres termes, ils ont le statut de juriste d'entreprise uniquement au regard de leur relation avec cette entreprise, comme les salariés qui ne sont juristes d'entreprise qu'en ce qui concerne le travail au profit de leur employeur”.

Le délégué a encore apporté l'explication complémentaire suivante:

“Zoals ook vandaag al het geval is voor de bedrijfsjurist, zal de bestuurder-bedrijfsjurist een duidelijk onderscheid moeten maken tussen zijn opdracht van bestuurder en het advies dat hij geeft als bedrijfsjurist (zoals uitgelegd in de memorie van toelichting). Dit wordt opgelost door duidelijk aan te geven wanneer hij advies geeft. Bovendien kan de bedrijfsjurist geen advies aan zichzelf geven als bestuurder. Hiervoor zal hij in de regel een beroep dienen te doen op een andere bedrijfsjurist binnen zijn onderneming, zodat de intellectuele onafhankelijkheid waarmee een juridisch advies gegeven moet worden ook gevrijwaard wordt. Wanneer hij deelneemt aan de besluitvorming als bestuurder zal hij uit zijn rol van bedrijfsjurist stappen en de voorgelegde beslissing als lid van het collegiaal bestuursorgaan beoordelen in het licht van het vennootschapsbelang. Hierdoor ontstaat geen belangenconflict. Bovendien bevat het Wetboek van vennootschappen en verenigingen bijzondere regels inzake belangenconflicten die alle bestuurders moeten eerbiedigen. Om een vermenging van beide rollen te voorkomen, zullen er nieuwe bepalingen in de deontologische code voorzien worden”.

Les auteurs de l'avant-projet seraient bien avisés de veiller à ce que les nouvelles dispositions du code déontologique auxquelles se réfère le délégué soient adoptées en temps utile et de préférence non loin de l'entrée en vigueur du dispositif

6.4. De vraag rijst naar de redelijke verantwoording van de invoeging van de nieuwe paragraaf 1/1 in artikel 4 van de wet van 1 maart 2000. Er wordt immers in de mogelijkheid voorzien dat een persoon binnen een entiteit optreedt als bedrijfsjurist zowel als bestuurder. De vraag rijst of de ontworpen regeling – in tegenstelling tot de bestaande regeling die in beginsel een dergelijke dubbelrol uitsluit – op dat punt niet kan leiden tot een belangenconflict tussen, enerzijds, de op grond van het voorontwerp vereiste volle intellectuele onafhankelijkheid als bedrijfsjurist en, anderzijds, de rol als lid van een bestuursorgaan waarin bijvoorbeeld een beslissing zou kunnen worden genomen om een juridisch advies niet te volgen.

De memorie van toelichting vermeldt in dit verband het volgende:

“De aldus gecreëerde categorie van bedrijfsjuristen, actief als zelfstandige, is heel uitzonderlijk en beperkt tot deze begrensde situatie. Hiermee worden enkel de interne juristen bedoeld die, zonder verbonden te zijn door een arbeidsovereenkomst (of statuut), niettemin structureel en functioneel in de onderneming geïntegreerd zijn en deze van binnenuit bijstaan. De regel die elk misbruik van de titel van bedrijfsjurist, zoals handelingen die behoren tot het privéleven of tot andere professionele activiteiten verbiedt (zie artikel 2 van de deontologische code van het IJB *juncto* artikel 6 van dezelfde wet), blijft natuurlijk ook van toepassing op deze beperkte categorie bedrijfsjuristen. Met andere woorden, zij hebben de status van bedrijfsjurist alleen in functie van hun relatie met die onderneming, zoals de werknemers die alleen bedrijfsjurist zijn met betrekking tot hun dienstverlening ten gunste van hun werkgever.”

De gemachtigde verstrekke nog de volgende bijkomende uitleg:

“Zoals ook vandaag al het geval is voor de bedrijfsjurist, zal de bestuurder-bedrijfsjurist een duidelijk onderscheid moeten maken tussen zijn opdracht van bestuurder en het advies dat hij geeft als bedrijfsjurist (zoals uitgelegd in de memorie van toelichting). Dit wordt opgelost door duidelijk aan te geven wanneer hij advies geeft. Bovendien kan de bedrijfsjurist geen advies aan zichzelf geven als bestuurder. Hiervoor zal hij in de regel een beroep dienen te doen op een andere bedrijfsjurist binnen zijn onderneming, zodat de intellectuele onafhankelijkheid waarmee een juridisch advies gegeven moet worden ook gevrijwaard wordt. Wanneer hij deelneemt aan de besluitvorming als bestuurder zal hij uit zijn rol van bedrijfsjurist stappen en de voorgelegde beslissing als lid van het collegiaal bestuursorgaan beoordelen in het licht van het vennootschapsbelang. Hierdoor ontstaat geen belangenconflict. Bovendien bevat het Wetboek van vennootschappen en verenigingen bijzondere regels inzake belangenconflicten die alle bestuurders moeten eerbiedigen. Om een vermenging van beide rollen te voorkomen, zullen er nieuwe bepalingen in de deontologische code voorzien worden”.

De stellers van het voorontwerp doen er goed aan om erover te waken dat tijdig en bij voorkeur omstreeks het ogenblik van de inwerkingtreding van de regeling die is opgenomen in artikel 3, 3°, van het voorontwerp, nieuwe bepalingen in

inscrit à l'article 3, 3°, de l'avant-projet, de sorte que, par exemple, aucune insécurité juridique ne puisse naître quant à la possibilité de fournir un avis juridique dans une matière sur laquelle le membre de l'organe de direction concerné a lui-même rendu un avis en tant que juriste d'entreprise.

6.5. L'insertion du nouveau paragraphe 1/1 à l'article 4 de la loi du 1er mars 2000, qui permet aux membres de l'organe de direction qui ne sont pas liés par un contrat de travail ou un statut d'également acquérir la qualité de juriste d'entreprise, nécessite évidemment d'adapter les références à "l'employeur" et à "son employeur" contenues dans les articles 5, 15, 21 et 22 de la loi du 1er mars 2000⁵.

Article 4

7. Compte tenu de l'article 4, § 1er/1, en projet, de la loi du 1er mars 2000 (article 3, 3°, de l'avant-projet), et de ce qui est indiqué concernant la confidentialité des documents et de la correspondance des juristes d'entreprise dans la disposition en projet à l'article 4, 2°, de l'avant-projet, la question a été posée au délégué de savoir si les procès-verbaux d'un organe de direction dans lequel siège une personne possédant également la qualité de juriste d'entreprise, peuvent eux aussi être couverts par la confidentialité ainsi définie. Le délégué a répondu à cette question en ces termes:

"De rechtspraak en rechtsleer zijn voldoende duidelijk gevestigd in het kader van het beroepsgeheim. Wanneer het advies in de notulen wordt opgenomen, maakt de raad van bestuur het zich eigen, en zal de bescherming van de vertrouwelijkheid van het advies van de bedrijfsjurist evenzeer vervallen. Dit is trouwens ook zo voor het advies van de advocaat. De bestuurder-bedrijfsjurist zal er dan ook op toezien dat zijn advies onder de hierboven reeds beschreven voorwaarden niet in de notulen wordt opgenomen. In het algemeen doet de bedrijfsjurist er goed aan om zijn advies als advies van bedrijfsjurist aan te merken, zoals dat ook het geval is in andere omstandigheden door bedrijfsjuristen die geen bestuurder zijn als ze advies geven aan de raad van bestuur".

Il est recommandé d'intégrer cette précision dans l'exposé des motifs de l'avant-projet de loi.

Article 7

8. À l'alinéa 5, en projet, de l'article 14, § 1er, de la loi du 1er mars 2000, il est prévu que les instances disciplinaires de l'Institut peuvent, dans leur sentence, mettre à charge du juriste d'entreprise concerné les frais qui ont été occasionnés par l'instruction et par l'examen à l'audience. La question a été posée au délégué de savoir si les frais d'instruction

⁵ Le délégué a déclaré à ce sujet ce qui suit: "Het volgt uit de genese van het voorontwerp en de memorie van toelichting dat deze woorden ook gelden voor de 'zelfstandige' bedrijfsjurist. Eventueel kan aan de woorden 'werkgever' de woorden 'of zijn opdrachtgever' worden toegevoegd". Cet ajout paraît nécessaire afin d'assurer la sécurité juridique.

de deontologische code waar de gemachtigde naar verwijst worden aangenomen, zodat bijvoorbeeld geen rechtsonzekerheid kan ontstaan over de mogelijkheid om juridisch advies te verlenen in een materie waarover de betrokken bestuurder zelf als bedrijfsjurist geadviseerd heeft.

6.5. Door het invoegen van de nieuwe paragraaf 1/1 in artikel 4 van de wet van 1 maart 2000, als gevolg waarvan bestuurders die niet verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst of een statuut ook de hoedanigheid van bedrijfsjurist kunnen verkrijgen, zullen de verwijzingen in de artikelen 5, 15, 21 en 22 van de wet van 1 maart 2000 naar "de werkgever" en "zijn werkgever" uiteraard nog moeten worden aangepast.⁵

Artikel 4

7. Rekening houdend met het bepaalde in het ontworpen artikel 4, § 1/1, van de wet van 1 maart 2000 (artikel 3, 3°, van het voorontwerp), en met hetgeen met betrekking tot de vertrouwelijkheid van de documenten en de correspondentie van bedrijfsjuristen wordt vermeld in de ontworpen bepaling onder artikel 4, 2°, van het voorontwerp, werd aan de gemachtigde de vraag gesteld of ook de notulen van een bestuursorgaan waarin een persoon zitting heeft die ook de hoedanigheid heeft van bedrijfsjurist, onder de aldus omschreven vertrouwelijkheid kunnen vallen. De gemachtigde beantwoordde deze vraag als volgt:

"De rechtspraak en rechtsleer zijn voldoende duidelijk gevestigd in het kader van het beroepsgeheim. Wanneer het advies in de notulen wordt opgenomen, maakt de raad van bestuur het zich eigen, en zal de bescherming van de vertrouwelijkheid van het advies van de bedrijfsjurist evenzeer vervallen. Dit is trouwens ook zo voor het advies van de advocaat. De bestuurder-bedrijfsjurist zal er dan ook op toezien dat zijn advies onder de hierboven reeds beschreven voorwaarden niet in de notulen wordt opgenomen. In het algemeen doet de bedrijfsjurist er goed aan om zijn advies als advies van bedrijfsjurist aan te merken, zoals dat ook het geval is in andere omstandigheden door bedrijfsjuristen die geen bestuurder zijn als ze advies geven aan de raad van bestuur."

Het verdient aanbeveling om deze verduidelijking te integreren in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van wet.

Artikel 7

8. In het ontworpen vijfde lid van artikel 14, § 1, van de wet van 1 maart 2000, wordt bepaald dat de tuchtinstanties van het Instituut in hun beslissing de kosten die voor het onderzoek en voor de behandeling op de hoorzitting werden gemaakt ten laste kunnen leggen van de betrokken bedrijfsjurist. Aan de gemachtigde werd gevraagd of de kosten voor het

⁵ De gemachtigde deelde in dit verband het volgende mee: "Het volgt uit de genese van het voorontwerp en de memorie van toelichting dat deze woorden ook gelden voor de 'zelfstandige' bedrijfsjurist. Eventueel kan aan de woorden 'werkgever' de woorden 'of zijn opdrachtgever' worden toegevoegd." Met het oog op de rechtszekerheid lijkt die toevoeging noodzakelijk.

peuvent également être mis à charge dans le cas où aucune sanction disciplinaire n'est finalement infligée. À ce propos, il a déclaré ce qui suit:

“Deze tekst is overgenomen uit artikel 460 (laatste lid) Ger. W. en geldt voor tuchtprocedures door advocaten. Deze bepaling werd niet aangevochten voor het Grondwettelijk Hof.

Het is evenwel niet de bedoeling om deze kosten ten laste te leggen van de bedrijfsjurist aan wie geen sanctie wordt opgelegd. De tekst zal worden aangepast om dit te verduidelijken.

Voor de volledigheid wordt meegegeven dat de wijze waarop de kosten zullen bepaald worden, zal vastgelegd worden via een wijziging van het Tuchtreglement en dus via een wijziging van het Koninklijk besluit van 19 april 2006 houdende het tuchtreglement van het Instituut voor bedrijfsjuristen zal geregeld worden”.

On peut se rallier à la suggestion faite par le délégué d'adapter le texte de l'avant-projet sur le point en question.

9. Des doutes pouvant surgir quant à savoir si l'habilitation existante énoncée à l'article 14, § 2, de la loi du 1er mars 2000 suffit pour imposer unilatéralement une obligation de paiement aux juristes d'entreprise et pour en régler les modalités, il est recommandé d'adapter l'habilitation légale inscrite à l'article 14, § 2, précité, de la loi et d'en outre autoriser expressément le Roi à arrêter des règles relatives à l'imputation des frais de la procédure disciplinaire⁶.

Article 8

10. L'article 19 de la loi du 1er mars 2000 a été “remplacé” et non pas “modifié” par la loi du 10 avril 2014. On rédigera donc le début de l'article 8 de l'avant-projet comme suit: “Dans le texte français de l'article 19 de la même loi, remplacé par la loi du 10 avril 2014, les mots ...”.

Le greffier,

Greet Verberckmoes

Le président,

Marnix Van Damme

onderzoek ook kunnen worden opgelegd indien uiteindelijk geen tuchtsanctie wordt opgelegd. De gemachtigde deelde in dat verband het volgende mee:

“Deze tekst is overgenomen uit artikel 460 (laatste lid) Ger. W. en geldt voor tuchtprocedures door advocaten. Deze bepaling werd niet aangevochten voor het Grondwettelijk Hof.

Het is evenwel niet de bedoeling om deze kosten ten laste te leggen van de bedrijfsjurist aan wie geen sanctie wordt opgelegd. De tekst zal worden aangepast om dit te verduidelijken.

Voor de volledigheid wordt meegegeven dat de wijze waarop de kosten zullen bepaald worden, zal vastgelegd worden via een wijziging van het Tuchtreglement en dus via een wijziging van het Koninklijk besluit van 19 april 2006 houdende het tuchtreglement van het Instituut voor bedrijfsjuristen zal geregeld worden.”

Er kan worden ingestemd met de door de gemachtigde gedane suggestie om de tekst van het voorontwerp op het betrokken punt aan te passen.

9. Aangezien er twijfels over zouden kunnen rijzen of de bestaande machtiging in artikel 14, § 2, van de wet van 1 maart 2000 volstaat om op eenzijdige wijze een betalingsverplichting op te leggen aan bedrijfsjuristen en om wat dat betreft in nadere regels te voorzien, verdient het aanbeveling om de wettelijke machtiging in het voornoemde artikel 14, § 2, van de wet, aan te passen en om de Koning tevens uitdrukkelijk te machtigen om regels vast te stellen inzake de toewijzing van de kosten van de tuchtprocedure.⁶

Artikel 8

10. Artikel 19 van de wet van 1 maart 2000 werd “vervangen” en niet “gewijzigd” bij de wet van 10 april 2014. Men late artikel 8 van het voorontwerp derhalve aanvangen als volgt: “In de Franse tekst van artikel 19 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 10 april 2014, worden ...”.

De griffier,

Greet Verberckmoes

De voorzitter,

Marnix Van Damme

⁶ L'article 14, § 2, de la loi du 1er mars 2000 dispose: “Le Roi arrête, sur proposition ou après avis du conseil, le règlement de discipline de l'Institut”.

⁶ Artikel 14, § 2, van de wet van 1 maart 2000, luidt: “Op voorstel of na advies van de raad stelt de Koning het tuchtreglement van het Instituut vast.”

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition du ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Le ministre de la Justice est chargé de présenter en Notre nom à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 2, alinéa 2, de la loi du 1er mars 2000 créant un Institut des juristes d'entreprise, les modifications suivantes sont apportées:

1° le quatrième tiret est remplacé par ce qui suit:

“– d'assurer l'organisation et la supervision de la formation de ses membres;”;

2° après le quatrième tiret, sont insérés les tirets suivants rédigés comme suit:

“– de veiller sur les valeurs fondamentales de la profession, à savoir l'indépendance intellectuelle, la loyauté, la compétence et la confidentialité;

– de soutenir ses membres dans l'exercice de leur profession;

– de prendre toutes les initiatives et mesures utiles pour la défense des intérêts de la profession;”.

Art. 3

À l'article 4 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van de minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Justitie is ermee belast in onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst hierna volgt:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 2, tweede lid, van de wet van 1 maart 2000 tot oprichting van een Instituut voor bedrijfsjuristen, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het vierde streepje wordt vervangen als volgt:

“– de opleiding van zijn leden te organiseren en er op toe te zien;”;

2° na het vierde streepje worden de volgende streepjes ingevoegd, luidende:

“– over het respect van de fundamentele waarden van het beroep te waken, zijnde de intellectuele onafhankelijkheid, de loyaliteit, de bekwaamheid en de vertrouwelijkheid;

– zijn leden te ondersteunen in de uitoefening van hun beroep;

– alle initiatieven en maatregelen te nemen die nuttig zijn voor de behartiging van de belangen van het beroep;”.

Art. 3

In artikel 4 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° dans le paragraphe 1er, 3°, modifié par la loi du 19 mai 2010, le mot “conseiller” est remplacé par les mots “donner des avis relatifs à l’évaluation de la situation juridique”;

2° dans le paragraphe 1er, il est inséré un 5° rédigé comme suit:

“5° exercer la profession de juriste d’entreprise en toute indépendance intellectuelle.”;

3° il est inséré un paragraphe 1er/1 rédigé comme:

“§ 1er/1. Par dérogation à la condition prévue au paragraphe 1er, 2°, concernant la liaison par contrat de travail ou statut à un employeur ou un donneur d’ordre, la qualité de membre de l’Institut est également conférée à une personne physique qui est membre de l’organe de direction d’une personne morale, pour l’exercice de la profession de juriste d’entreprise au sein de cette personne morale, si la loi interdit que ce membre exerce ce mandat de direction par le biais d’un contrat de travail.”.

Art. 4

À l’article 5 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l’alinéa unique, les mots “ou son donneur d’ordre” sont insérés entre les mots “son employeur” et “et dans le cadre”;

2° dans le texte néerlandais de l’alinéa unique, le mot “*confidentieel*” est remplacé par le mot “*vertrouwelijk*”;

3° l’alinéa unique est complété par la phrase suivante rédigée comme suit:

“Cette confidentialité couvre également la correspondance interne qui contient la demande d’avis, les correspondances internes échangées au sujet de la demande, les projets d’avis ainsi que les documents internes établis en préparation de l’avis.”

Art. 5

Dans l’article 8, § 1er, alinéa 1er, de la même loi, les mots “, qui peut prévoir de tenir la réunion par le biais de moyens de communication électronique,” sont insérés entre les mots “conseil” et les mots “et selon les modalités”.

1° in paragraaf 1, 3°, gewijzigd bij de wet van 19 mei 2010, worden de woorden “raad geven” vervangen door de woorden “advies geven betreffende de bepaling van de rechtspositie”;

2° in paragraaf 1 wordt de bepaling onder 5° toegevoegd, luidende:

“5° het beroep van bedrijfsjurist in volle intellectuele onafhankelijkheid uitoefenen.”;

3° een paragraaf 1/1 wordt toegevoegd, luidende:

“§ 1/1. In afwijking van de in paragraaf 1, 2°, gestelde voorwaarde met betrekking tot de verbondenheid door een arbeidsovereenkomst of statuut aan een werkgever of een opdrachtgever, wordt de hoedanigheid van lid van het Instituut ook toegekend aan een natuurlijke persoon die lid is van het bestuursorgaan van een rechtspersoon, voor de uitoefening van het beroep van bedrijfsjurist binnen die rechtspersoon, indien de wet verbiedt dat dit lid deze bestuursopdracht uitoefent door middel van een arbeidsovereenkomst.”.

Art. 4

In artikel 5 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het enige lid worden de woorden “of diens opdrachtgever” ingevoegd tussen de woorden “werkgever” en “en in het kader”;

2° in de tekst van het enige lid wordt het woord “confidentieel” vervangen door het woord “vertrouwelijk”;

3° het enige lid wordt aangevuld met een zin, luidende:

“Deze vertrouwelijkheid strekt zich eveneens uit tot de interne correspondentie die een verzoek om advies bevat, de interne correspondentie die wordt gevoerd over dat verzoek, de ontwerpadviezen en de interne documenten die worden opgesteld ter voorbereiding van het advies.”;

Art. 5

In artikel 8, § 1, eerste lid, van dezelfde wet, worden de woorden “, die kan voorzien om de vergadering via elektronische communicatiemiddelen te houden,” ingevoegd tussen het woord “raad” en de woorden “en op de wijze”.

Art. 6

À l'article 9 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 1er, est complété par un alinéa rédigé comme suit:

“Lorsque durant le terme de trois ans, un mandat est vacant et qu'il n'y a pas de membre suppléant du même rôle linguistique disponible, le conseil peut coopter un nouveau membre du conseil. La première assemblée générale qui suit confirme le mandat du membre du conseil coopté; en cas de confirmation, le membre du conseil coopté termine le mandat de son prédécesseur, sauf si l'assemblée générale en décide autrement. À défaut de confirmation, le mandat du membre du conseil coopté prend fin après l'assemblée générale, sans que cela porte préjudice à la régularité de la composition du conseil jusqu'à cette date.”;

2° dans le paragraphe 4, les mots “aux §§ 2 et 3” sont remplacés par le mot “au”.

Art. 7

À l'article 14, de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, alinéa 1er, c), les mots “une année” sont remplacés par les mots “deux années”;

2° le paragraphe 1er, est complété par les alinéas suivants rédigés comme suit:

“Les instances disciplinaires de l'Institut décident s'il y a lieu de rendre publiques les sanctions de suspension et de radiation et, le cas échéant, sous quelle forme.

Les instances disciplinaires de l'Institut peuvent suspendre le prononcé de la condamnation ou surseoir à l'exécution de la sanction disciplinaire, le cas échéant moyennant les conditions particulières qu'elles fixent. En cas de non-respect des conditions, le président de l'instance disciplinaire ayant prononcé la sanction convoque, d'office ou à la demande du président de l'Institut, le juriste d'entreprise à une audience de l'instance disciplinaire en vue soit de prononcer une sanction, soit de révoquer le sursis.

Les instances disciplinaires de l'Institut peuvent, dans leur décision, mettre à charge du juriste d'entreprise concerné à l'égard duquel une sanction disciplinaire a été prononcée, les frais qui ont été occasionnés par l'instruction et par l'examen à l'audience.

Art. 6

In artikel 9 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt aangevuld met een lid, luidende:

“Wanneer gedurende de termijn van drie jaar een mandaat opvalt en er geen plaatsvervangend lid van dezelfde taalrol beschikbaar is, kan de raad een nieuw raadslid coöpteren. De eerstvolgende algemene vergadering bevestigt het mandaat van het gecoöpteerde raadslid; bij bevestiging volbrengt het gecoöpteerde raadslid het mandaat van zijn voorganger, tenzij de algemene vergadering er anders over beslist. Bij gebrek aan bevestiging eindigt het mandaat van het gecoöpteerde raadslid na afloop van de algemene vergadering, zonder dat dit afbreuk doet aan de regelmatigheid van de samenstelling van de raad tot op dat ogenblik.”;

2° in paragraaf 4 worden de woorden “de §§ 2 en 3 van” opgeheven.

Art. 7

In artikel 14 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, c), worden de woorden “een jaar” vervangen door de woorden “twee jaar”;

2° paragraaf 1 wordt aangevuld met de volgende leden, luidende:

“De tuchtinstanties van het Instituut besluiten of zij de schorsing of de schrapping bekend zullen maken en, in voorkomend geval, op welke wijze dit dient te gebeuren.

De tuchtinstanties van het Instituut kunnen de uitspraak van de tuchtstraf opschorten of de uitvoering van de tuchtstraf uitstellen en hier bijzondere voorwaarden voor bepalen. Bij niet-naleving van de bepaalde voorwaarden roept de voorzitter van de tuchtinstantie die de tuchtstraf heeft uitgesproken, ambtshalve of op verzoek van de voorzitter van het Instituut, de bedrijfsjurist, op om te verschijnen op een zitting van de tuchtinstantie, met het oog op het uitspreken van een tuchtstraf of het opheffen van het uitstel.

De tuchtinstanties van het Instituut kunnen in hun beslissing de kosten die voor het onderzoek en voor de behandeling op de hoorzitting werden gemaakt ten laste leggen van de betrokken bedrijfsjurist aan wie een tuchtstraf opgelegd werd.

Un juriste d'entreprise radié ne peut être réinscrit à la liste des membres de l'Institut qu'après l'expiration d'un délai de cinq ans depuis la date où la décision de radiation est passée en force de chose jugée et si des circonstances extraordinaires le justifient."

3° le paragraphe 2 est complété par les mots rédigés comme suit "et des règles concernant l'allocation des frais de la procédure disciplinaire".

Art. 8

Dans l'article 15, § 3, alinéa 3, de la même loi, les mots "ou son donneur d'ordre" sont insérés entre les mots "son employeur" et "soit".

Art. 9

Dans le texte français l'article 19 de la même loi, remplacé par la loi du 10 avril 2014, les mots "du conseil d'appel" sont remplacés par les mots "de la commission d'appel".

Art. 10

Dans l'article 21 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le alinéa 1er, les mots "ou son donneur d'ordre" sont insérés entre les mots "l'employeur" et "du juriste";

2° la première phrase de l'alinéa 2 est complété par les mots "ou son donneur d'ordre";

3° dans la deuxième phrase de l'alinéa 2, les mots "ou son donneur d'ordre" sont insérés entre les mots "l'employeur" et "à la seule communication".

Een geschrapte bedrijfsjurist kan slechts worden heringeschreven op de ledenlijst van het Instituut na het verstrijken van een termijn van vijf jaar nadat de beslissing tot schrapping in kracht van gewijsde is gegaan en indien buitengewone omstandigheden het wettigen."

3° in paragraaf 2, worden de woorden "en regels inzake de toewijzing van de kosten van de tuchtprocedure" tussen "Instituut" en "vast" ingevoegd.

Art. 8

In artikel 15, § 3, derde lid, van dezelfde wet, worden de woorden "of diens opdrachtgever" tussen de woorden "werkgever" en "in" ingevoegd.

Art. 9

In de Franse tekst van artikel 19 van dezelfde wet, zoals vervangen bij de wet van 10 april 2014, worden de woorden "*du conseil d'appel*" vervangen door de woorden "*de la commission d'appel*".

Art. 10

In artikel 21 van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "of diens opdrachtgever" tussen de woorden "werkgever" en "van de betrokken bedrijfsjurist" ingevoegd;

2° in de eerste zin van het tweede lid worden de woorden "of diens opdrachtgever" tussen de woorden "werkgever" en "hiervan" ingevoegd;

3° in de tweede zin van het tweede lid worden de woorden "of diens opdrachtgever" tussen de woorden "werkgever" en "tot" ingevoegd.

Art. 11

Dans l'article 22, § 1er, b) de la même loi, les mots "ou son donneur d'ordre" sont insérés entre les mots "employeur" et "aux".

Donné à Bruxelles, le 15 janvier 2023.

PHILIPPE

PAR LE ROI:

*Le ministre de la Justice,
Vincent Van Quickenborne*

Art. 11

In artikel 22, § 1, b) van dezelfde wet, worden de woorden "of diens opdrachtgever" tussen de woorden "werkgever" en "luidens" ingevoegd.

Gegeven te Brussel, 15 januari 2023.

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

*De minister van Justitie,
Vincent Van Quickenborne*

Coordination des articles

Texte actuel	Texte adapté au projet de loi
Art. 2. Il est créé un Institut des juristes d'entreprise, ci-après dénommé " l'Institut ", et jouissant de la personnalité civile. Le siège de l'Institut est établi dans la Région de Bruxelles-Capitale. L'Institut a pour mission : - de dresser la liste de ses membres; - d'établir les règles de déontologie régissant l'activité de juriste d'entreprise et d'en assurer le respect; - de promouvoir l'activité de juriste d'entreprise; - de veiller à la formation de ses membres en matière juridique; - d'exprimer, d'initiative ou à la demande d'autorités publiques ou d'institutions publiques ou privées, des avis sur les matières faisant l'objet de sa compétence. L'Institut peut acquérir, à titre gratuit ou onéreux, tous biens utiles à l'exécution de ses missions.	Art. 2. Il est créé un Institut des juristes d'entreprise, ci-après dénommé " l'Institut ", et jouissant de la personnalité civile. Le siège de l'Institut est établi dans la Région de Bruxelles-Capitale. L'Institut a pour mission : - de dresser la liste de ses membres; - d'établir les règles de déontologie régissant l'activité de juriste d'entreprise et d'en assurer le respect; - de promouvoir l'activité de juriste d'entreprise; - <u>d'assurer l'organisation et la supervision de la formation de ses membres;</u> - <u>de veiller sur les valeurs fondamentales de la profession, celles-ci étant entre autres l'indépendance intellectuelle, la loyauté, l'expertise et la confidentialité;</u> - <u>de soutenir ses membres dans l'exercice de leur profession;</u> - <u>de prendre toutes les initiatives et mesures utiles pour la défense des intérêts de la profession;</u> - d'exprimer, d'initiative ou à la demande d'autorités publiques ou d'institutions publiques ou privées, des avis sur les matières faisant l'objet de sa compétence. L'Institut peut acquérir, à titre gratuit ou onéreux, tous biens utiles à l'exécution de ses missions.
Art. 4. § 1er. L'Institut confère la qualité de membre de l'Institut des juristes d'entreprise à toute personne physique qui en fait la demande et qui remplit les conditions suivantes : 1° être titulaire du diplôme de docteur, de master ou de licencié en droit ou en notariat, ou d'un diplôme étranger équivalent; 2° être liée, par un contrat de travail ou un statut, à un employeur exerçant en Belgique, dans le secteur public ou privé, une activité économique, sociale, administrative ou scientifique. Cet employeur est une entreprise, une fédération d'entreprises ou un organisme doté de la personnalité juridique; 3° fournir, en faveur de cet employeur, des entreprises ou des organismes qui lui sont liés, des fédérations d'entreprises ou des	Art. 4. § 1er. L'Institut confère la qualité de membre de l'Institut des juristes d'entreprise à toute personne physique qui en fait la demande et qui remplit les conditions suivantes : 1° être titulaire du diplôme de docteur, de master ou de licencié en droit ou en notariat, ou d'un diplôme étranger équivalent; 2° être liée, par un contrat de travail ou un statut, à un employeur exerçant en Belgique, dans le secteur public ou privé, une activité économique, sociale, administrative ou scientifique. Cet employeur est une entreprise, une fédération d'entreprises ou un organisme doté de la personnalité juridique; 3° fournir, en faveur de cet employeur, des entreprises ou des organismes qui lui sont liés, des fédérations d'entreprises ou des

membres de ces fédérations d'entreprises, des études, des consultations, rédiger des actes, conseiller et prêter assistance en matière juridique; 4° assumer principalement des responsabilités se situant dans le domaine du droit.	membres de ces fédérations d'entreprises, des études, des consultations, rédiger des actes, <u>donner des avis relatifs à l'évaluation de la situation juridique</u> et prêter assistance en matière juridique; 4° assumer principalement des responsabilités se situant dans le domaine du droit. <u>5° exercer la profession de juriste d'entreprise en toute indépendance intellectuelle.</u>
	<u>§ 1er/1. Par dérogation à la condition prévue au § 1er, 2°, concernant la liaison par contrat de travail ou statut à un employeur ou un donneur d'ordre, la qualité de membre de l'Institut est également conférée à une personne physique qui est membre de l'organe de direction d'une personne morale, pour l'exercice de la profession de juriste d'entreprise au sein de cette personne morale, si la loi interdit que ce membre exerce ce mandat de direction par le biais d'un contrat de travail.</u>
§ 2. Les demandes sont adressées au conseil de l'Institut, dans les formes et aux conditions arrêtées conformément au règlement d'ordre intérieur de l'Institut.	§ 2. Les demandes sont adressées au conseil de l'Institut, dans les formes et aux conditions arrêtées conformément au règlement d'ordre intérieur de l'Institut.
Art. 5. Les avis rendus par le juriste d'entreprise, au profit de son employeur et dans le cadre de son activité de conseil juridique, sont confidentiels.	Art. 5. Les avis rendus par le juriste d'entreprise, au profit de son employeur <u>ou son donneur d'ordre</u> et dans le cadre de son activité de conseil juridique, sont confidentiels. <u>Cette confidentialité couvre également la correspondance interne qui contient la demande d'avis, les correspondances internes échangées au sujet de la demande, les projets d'avis ainsi que les documents internes établis en préparation de l'avis.</u>
Art. 8. § 1er. L'assemblée générale se réunit au moins une fois l'an, à la date fixée par le conseil et selon les modalités fixées par le règlement d'ordre intérieur. Lors de cette réunion, le conseil présente un rapport sur son activité pendant l'année écoulée, et soumet à l'approbation de l'assemblée l'inventaire des valeurs actives et passives de l'Institut, le compte annuel des recettes et des dépenses et le budget pour le nouvel exercice.	Art. 8. § 1er. L'assemblée générale se réunit au moins une fois l'an, à la date fixée par le conseil , <u>qui peut prévoir de tenir la réunion par le biais de moyens de communication électronique,</u> et selon les modalités fixées par le règlement d'ordre intérieur. Lors de cette réunion, le conseil présente un rapport sur son activité pendant l'année écoulée, et soumet à l'approbation de l'assemblée l'inventaire des valeurs actives et passives de l'Institut, le compte annuel

L'inventaire et les comptes doivent au préalable avoir été vérifiés par l'expert. Les comptes sont dressés selon les modalités fixées par le règlement d'ordre intérieur, et sont communiqués par extrait aux membres. Ils doivent être tenus à la disposition des membres aux fins de consultation, par les soins du trésorier, au siège de l'Institut, pendant les quinze jours qui précèdent l'assemblée générale. § 2. Le conseil peut en outre convoquer l'assemblée générale chaque fois qu'il le juge utile. Il doit en tout cas la convoquer lorsque le cinquième des membres de l'assemblée en font la demande écrite, en indiquant l'objet qu'ils désirent voir porter à l'ordre du jour. § 3. Le règlement d'ordre intérieur fixe les délais de convocation aux assemblées générales et de communication des ordres du jour.	des recettes et des dépenses et le budget pour le nouvel exercice. L'inventaire et les comptes doivent au préalable avoir été vérifiés par l'expert. Les comptes sont dressés selon les modalités fixées par le règlement d'ordre intérieur, et sont communiqués par extrait aux membres. Ils doivent être tenus à la disposition des membres aux fins de consultation, par les soins du trésorier, au siège de l'Institut, pendant les quinze jours qui précèdent l'assemblée générale. § 2. Le conseil peut en outre convoquer l'assemblée générale chaque fois qu'il le juge utile. Il doit en tout cas la convoquer lorsque le cinquième des membres de l'assemblée en font la demande écrite, en indiquant l'objet qu'ils désirent voir porter à l'ordre du jour. § 3. Le règlement d'ordre intérieur fixe les délais de convocation aux assemblées générales et de communication des ordres du jour.
Art. 9. § 1er. Le conseil est composé de vingt membres, dont dix d'expression française et dix d'expression néerlandaise, élus par l'assemblée générale pour un terme de trois ans, renouvelable deux fois, parmi les personnes inscrites à la liste des membres de l'Institut.	Art. 9. § 1er. Le conseil est composé de vingt membres, dont dix d'expression française et dix d'expression néerlandaise, élus par l'assemblée générale pour un terme de trois ans, renouvelable deux fois, parmi les personnes inscrites à la liste des membres de l'Institut. <u>Lorsque durant le terme de trois ans, un mandat est vacant et qu'il n'y a pas de membre suppléant du même rôle linguistique disponible, le conseil peut coopter un nouveau membre du conseil. La première assemblée générale qui suit confirme le mandat du membre du conseil coopté; en cas de confirmation, le membre du conseil coopté termine le mandat de son prédécesseur, sauf si l'assemblée générale en décide autrement. A défaut de confirmation, le mandat du membre du conseil coopté prend fin après l'assemblée générale, sans que cela porte préjudice à la régularité de la composition du conseil jusqu'à cette date.</u>
§ 2. Le conseil élit parmi ses membres, un président et un ou deux vice-présidents. Le président est, en alternance, choisi pour un terme de trois ans parmi les membres d'expression française ou néerlandaise. Le vice-président est choisi pour un terme de	§ 2. Le conseil élit parmi ses membres, un président et un ou deux vice-présidents. Le président est, en alternance, choisi pour un terme de trois ans parmi les membres d'expression française ou néerlandaise. Le vice-président est choisi pour un terme de

trois ans parmi les membres d'expression linguistique différente de celle du président. En cas d'élection de deux vice-présidents, ceux-ci seront chacun d'expression linguistique différente.	trois ans parmi les membres d'expression linguistique différente de celle du président. En cas d'élection de deux vice-présidents, ceux-ci seront chacun d'expression linguistique différente.
§ 3. Le conseil élit également parmi ses membres, pour un terme de trois ans, un secrétaire d'expression française, un secrétaire d'expression néerlandaise et un trésorier.	§ 3. Le conseil élit également parmi ses membres, pour un terme de trois ans, un secrétaire d'expression française, un secrétaire d'expression néerlandaise et un trésorier.
§ 4. Le règlement d'ordre intérieur fixe les modalités de l'élection des personnes visées aux §§ 2 et 3 du présent article.	§ 4. Le règlement d'ordre intérieur fixe les modalités de l'élection des personnes visées au présent article.
Art. 14. § 1 ^{er} . Les sanctions disciplinaires sont : a) l'avertissement; b) la réprimande; c) la suspension pour un terme ne pouvant excéder une année; d) la radiation de la liste des membres. La suspension emporte interdiction, pendant la durée de la sanction, de porter le titre de juriste d'entreprise et de bénéficier des droits y attachés.	Art. 14. § 1 ^{er} . Les sanctions disciplinaires sont : a) l'avertissement; b) la réprimande; c) la suspension pour un terme ne pouvant excéder deux années ; d) la radiation de la liste des membres. La suspension emporte interdiction, pendant la durée de la sanction, de porter le titre de juriste d'entreprise et de bénéficier des droits y attachés. <u>Les instances disciplinaires de l'Institut décident s'il y a lieu de rendre publiques les sanctions de suspension et de radiation et, le cas échéant, sous quelle forme.</u> <u>Les instances disciplinaires de l'Institut peuvent suspendre le prononcé de la condamnation ou surseoir à l'exécution de la sanction disciplinaire, le cas échéant moyennant les conditions particulières qu'elles fixent. En cas de non-respect des conditions, le président de l'instance disciplinaire ayant prononcé la sanction convoque, d'office ou à la demande du président de l'Institut, le juriste d'entreprise à une audience de l'instance disciplinaire en vue soit de prononcer une sanction, soit de révoquer le sursis.</u> <u>Les instances disciplinaires de l'Institut peuvent, dans leur décision, mettre à charge du juriste d'entreprise concerné les frais qui ont été occasionnés par l'instruction et par l'examen à l'audience si elles constatent une infraction</u> <u>Un juriste d'entreprise radié ne peut être réinscrit à la liste des membres de l'Institut qu'après l'expiration d'un délai</u>

	<u>de cinq ans depuis la date où la décision de radiation est passée en force de chose jugée et si des circonstances extraordinaires le justifient.</u>
§ 2. Le Roi arrête, sur proposition ou après avis du conseil, le règlement de discipline de l'Institut.	§ 2. Le Roi arrête, sur proposition ou après avis du conseil, le règlement de discipline de l'Institut et des règles concernant l'allocation des frais de la procédure disciplinaire.
Art. 15. § 1 ^{er} . La commission de discipline est saisie par le conseil de l'Institut, agissant soit d'office, soit sur plainte émanant de tout intéressé. Le conseil adresse à la commission de discipline un rapport dans lequel il expose les faits reprochés au juriste d'entreprise, et la référence aux dispositions légales, réglementaires ou disciplinaires concernées.	Art. 15. § 1 ^{er} . La commission de discipline est saisie par le conseil de l'Institut, agissant soit d'office, soit sur plainte émanant de tout intéressé. Le conseil adresse à la commission de discipline un rapport dans lequel il expose les faits reprochés au juriste d'entreprise, et la référence aux dispositions légales, réglementaires ou disciplinaires concernées.
§ 2. La commission de discipline convoque le juriste d'entreprise par lettre recommandée à la poste, adressée au moins trente jours à l'avance. La convocation contient, à peine de nullité : - l'exposé des faits reprochés et la référence aux dispositions légales, réglementaires ou disciplinaires concernées; - l'autorisation donnée au juriste d'entreprise ou à son conseil de consulter le dossier; - la mention de la faculté d'adresser à la commission de discipline un mémoire auquel peuvent être jointes les pièces utiles à la défense.	§ 2. La commission de discipline convoque le juriste d'entreprise par lettre recommandée à la poste, adressée au moins trente jours à l'avance. La convocation contient, à peine de nullité : - l'exposé des faits reprochés et la référence aux dispositions légales, réglementaires ou disciplinaires concernées; - l'autorisation donnée au juriste d'entreprise ou à son conseil de consulter le dossier; - la mention de la faculté d'adresser à la commission de discipline un mémoire auquel peuvent être jointes les pièces utiles à la défense.
§ 3. Le juriste d'entreprise peut faire valoir sa défense verbalement ou par écrit. Il peut se faire assister par un avocat ou par un membre de l'Institut. Il dispose d'un droit de récusation dans les cas prévus à l'article 828 du Code judiciaire. La commission de discipline composée autrement statue sur la récusation. Le juriste d'entreprise peut également solliciter de la commission de discipline que son employeur soit entendu, en sa présence, sur les faits qui lui sont reprochés.	§ 3. Le juriste d'entreprise peut faire valoir sa défense verbalement ou par écrit. Il peut se faire assister par un avocat ou par un membre de l'Institut. Il dispose d'un droit de récusation dans les cas prévus à l'article 828 du Code judiciaire. La commission de discipline composée autrement statue sur la récusation. Le juriste d'entreprise peut également solliciter de la commission de discipline que son employeur <u>ou son donneur d'ordre</u> soit entendu, en sa présence, sur les faits qui lui sont reprochés.
§ 4. Les décisions de la commission de discipline sont motivées. Elles sont notifiées, sous pli recommandé à la poste, au juriste d'entreprise et au conseil de l'Institut.	§ 4. Les décisions de la commission de discipline sont motivées. Elles sont notifiées, sous pli recommandé à la poste, au juriste d'entreprise et au conseil de l'Institut.

La notification est accompagnée, à peine de nullité, des informations relatives aux modalités et aux délais d'opposition et d'appel.	La notification est accompagnée, à peine de nullité, des informations relatives aux modalités et aux délais d'opposition et d'appel.
Art. 19. La décision du conseil d'appel peut faire l'objet d'un pourvoi en cassation conformément aux dispositions de la quatrième partie, livre III, titre IV <i>bis</i> , du Code judiciaire.	Art. 19. La décision <u>de la commission d'appel</u> peut faire l'objet d'un pourvoi en cassation conformément aux dispositions de la quatrième partie, livre III, titre IV <i>bis</i> , du Code judiciaire.
Art. 21. Le conseil notifie à l'employeur du juriste d'entreprise concerné les décisions définitives de suspension ou de radiation. Toutefois, lorsque les décisions visées à l'alinéa qui précède ont trait à des faits étrangers aux activités que le juriste d'entreprise concerné exerce au sein de son entreprise, le conseil ne peut les notifier à l'employeur. En ce cas, le conseil limite l'information de l'employeur à la seule communication des sanctions prononcées.	Art. 21. Le conseil notifie à l'employeur <u>ou son donneur d'ordre</u> du juriste d'entreprise concerné les décisions définitives de suspension ou de radiation. Toutefois, lorsque les décisions visées à l'alinéa qui précède ont trait à des faits étrangers aux activités que le juriste d'entreprise concerné exerce au sein de son entreprise, le conseil ne peut les notifier à l'employeur <u>ou son donneur d'ordre</u> . En ce cas, le conseil limite l'information de l'employeur <u>ou son donneur d'ordre</u> à la seule communication des sanctions prononcées.
Art. 22. § 1 ^{er} . Le conseil sera formé pour la première fois au terme d'une élection organisée à la diligence du ministre de la Justice, dans les six mois qui suivront l'entrée en vigueur de la présente loi. Un arrêté royal fixera les modalités de cette élection. Pourra participer à cette élection toute personne qui en fera la demande écrite auprès du ministre de la justice et qui joindra à sa demande : a) une copie certifiée conforme de son diplôme, tel qu'exigé à l'article 4, § 1 ^{er} , 1°, de la présente loi; b) une attestation écrite de son employeur, aux termes de laquelle celui-ci atteste qu'à sa connaissance, son entreprise répond à la notion d'entreprise au sens de l'article 4, § 1 ^{er} , 2°, de la présente loi, et que la personne concernée exerce au sein de son entreprise des activités identiques à celles décrites à l'article 4, § 1 ^{er} , 3° et 4°, de la présente loi.	Art. 22. § 1 ^{er} . Le conseil sera formé pour la première fois au terme d'une élection organisée à la diligence du ministre de la Justice, dans les six mois qui suivront l'entrée en vigueur de la présente loi. Un arrêté royal fixera les modalités de cette élection. Pourra participer à cette élection toute personne qui en fera la demande écrite auprès du ministre de la justice et qui joindra à sa demande : a) une copie certifiée conforme de son diplôme, tel qu'exigé à l'article 4, § 1 ^{er} , 1°, de la présente loi; b) une attestation écrite de son employeur <u>ou son donneur d'ordre</u> , aux termes de laquelle celui-ci atteste qu'à sa connaissance, son entreprise répond à la notion d'entreprise au sens de l'article 4, § 1 ^{er} , 2°, de la présente loi, et que la personne concernée exerce au sein de son entreprise des activités identiques à celles décrites à l'article 4, § 1 ^{er} , 3° et 4°, de la présente loi.
§ 2. Dans les trois mois à compter de l'élection prévue au § 1 ^{er} , le conseil : a) arrêtera les règles relatives à l'établissement de la liste des membres de l'Institut;	§ 2. Dans les trois mois à compter de l'élection prévue au § 1 ^{er} , le conseil : a) arrêtera les règles relatives à l'établissement de la liste des membres de l'Institut;

b) dressera la liste des membres de l'Institut et statuera sur les demandes d'octroi de la qualité de juriste d'entreprise; c) établira le projet de règlement d'ordre intérieur; d) convoquera l'assemblée générale. Lors de sa première réunion, l'assemblée générale arrêtera le règlement d'ordre intérieur sur proposition du conseil.	b) dressera la liste des membres de l'Institut et statuera sur les demandes d'octroi de la qualité de juriste d'entreprise; c) établira le projet de règlement d'ordre intérieur; d) convoquera l'assemblée générale. Lors de sa première réunion, l'assemblée générale arrêtera le règlement d'ordre intérieur sur proposition du conseil.
§ 3. La commission d'appel sera formée pour la première fois dans les six mois qui suivront l'entrée en vigueur de la présente loi. Les membres de la commission d'appel, à l'exception des présidents de chambre, seront également désignés au terme d'une élection organisée à la diligence du ministre de la Justice, conformément aux dispositions du § 1er du présent article.	§ 3. La commission d'appel sera formée pour la première fois dans les six mois qui suivront l'entrée en vigueur de la présente loi. Les membres de la commission d'appel, à l'exception des présidents de chambre, seront également désignés au terme d'une élection organisée à la diligence du ministre de la Justice, conformément aux dispositions du § 1er du présent article.
§ 4. Dans les cinq ans qui suivront l'entrée en vigueur de la présente loi, les juristes d'entreprise composant la commission de discipline justifieront de l'ancienneté requise à l'article 13 de la présente loi si, de l'avis du conseil, ils remplissent, depuis cinq ans au moins, les conditions de l'article 4, § 1er. Dans les dix ans qui suivront l'entrée en vigueur de la présente loi, les juristes d'entreprises composant la commission d'appel justifieront de l'ancienneté requise à l'article 17 de la présente loi si, de l'avis de l'assemblée générale, ils remplissent, depuis dix ans au moins, les conditions de l'article 4, § 1er.	§ 4. Dans les cinq ans qui suivront l'entrée en vigueur de la présente loi, les juristes d'entreprise composant la commission de discipline justifieront de l'ancienneté requise à l'article 13 de la présente loi si, de l'avis du conseil, ils remplissent, depuis cinq ans au moins, les conditions de l'article 4, § 1er. Dans les dix ans qui suivront l'entrée en vigueur de la présente loi, les juristes d'entreprises composant la commission d'appel justifieront de l'ancienneté requise à l'article 17 de la présente loi si, de l'avis de l'assemblée générale, ils remplissent, depuis dix ans au moins, les conditions de l'article 4, § 1er.

Coördinatie van de artikelen

Huidige tekst	Tekst aangepast aan het wetsontwerp
Art. 2. Er wordt een Instituut voor bedrijfsjuristen opgericht, hierna " het Instituut " genoemd, dat rechtspersoonlijkheid bezit. De zetel van het Instituut is gevestigd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het Instituut heeft tot taak : - de ledenlijst op te stellen; - de deontologische regels van het beroep van bedrijfsjurist vast te stellen en toe te zien op de naleving ervan; - mee te werken aan de verdere uitbouw van de activiteiten van bedrijfsjurist; - toe te zien op de opleiding van zijn leden in juridische zaken; - adviezen te geven over materies die tot zijn bevoegdheid behoren, hetzij op eigen initiatief, hetzij op aanvraag van overheidsinstanties of van openbare of particuliere instellingen. Het Instituut kan alle goederen die het voor de uitvoering van zijn taken nuttig acht, om niet of onder bezwarende titel verwerven.	Art. 2. Er wordt een Instituut voor bedrijfsjuristen opgericht, hierna " het Instituut " genoemd, dat rechtspersoonlijkheid bezit. De zetel van het Instituut is gevestigd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het Instituut heeft tot taak : - de ledenlijst op te stellen; - de deontologische regels van het beroep van bedrijfsjurist vast te stellen en toe te zien op de naleving ervan; - mee te werken aan de verdere uitbouw van de activiteiten van bedrijfsjurist; - <u>de opleiding van zijn leden organiseren en er op toe te zien;</u> - <u>over het respect van de fundamentele waarden van het beroep te waken, zijnde de intellectuele onafhankelijkheid, de loyaliteit, de deskundigheid en de vertrouwelijkheid;</u> - <u>zijn leden te ondersteunen in de uitoefening van hun beroep;</u> - <u>alle initiatieven en maatregelen te nemen die nuttig zijn voor de behartiging van de belangen van het beroep;</u> - adviezen te geven over materies die tot zijn bevoegdheid behoren, hetzij op eigen initiatief, hetzij op aanvraag van overheidsinstanties of van openbare of particuliere instellingen. Het Instituut kan alle goederen die het voor de uitvoering van zijn taken nuttig acht, om niet of onder bezwarende titel verwerven.
Art. 4. § 1. Het Instituut kent de hoedanigheid van lid van het Instituut voor bedrijfsjuristen toe aan elke natuurlijke persoon die er om verzoekt en aan de volgende eisen voldoet : 1° houder zijn van het diploma van doctor, master of licentiaat in de rechten of in het notariaat of van een gelijkwaardig buitenlands diploma; 2° verbonden zijn, door een arbeidsovereenkomst of een statuut, aan een werkgever die in België, in de publieke of private sector, een economische, sociale, administratieve of wetenschappelijke activiteit uitoefent. Deze werkgever is een onderneming, een ondernemingsverbond of een instelling met rechtspersoonlijkheid;	Art. 4. § 1. Het Instituut kent de hoedanigheid van lid van het Instituut voor bedrijfsjuristen toe aan elke natuurlijke persoon die er om verzoekt en aan de volgende eisen voldoet : 1° houder zijn van het diploma van doctor, master of licentiaat in de rechten of in het notariaat of van een gelijkwaardig buitenlands diploma; 2° verbonden zijn, door een arbeidsovereenkomst, of een statuut, aan een werkgever die in België, in de publieke of private sector, een economische, sociale, administratieve of wetenschappelijke activiteit uitoefent. Deze werkgever is een onderneming, een ondernemingsverbond of een instelling met rechtspersoonlijkheid;

3° ten behoeve van deze werkgever, van de ermee verbonden ondernemingen of instellingen, van de ondernemingsverbonden of de leden van die verbonden, studies en adviezen verstrekken, akten opstellen, raad geven en bijstand verlenen op juridisch vlak; 4° in hoofdzaak verantwoordelijkheid op juridisch vlak dragen.	3° ten behoeve van deze werkgever, van de ermee verbonden ondernemingen of instellingen, van de ondernemingsverbonden of de leden van die verbonden, studies en adviezen verstrekken, akten opstellen, <u>advies geven betreffende de bepaling van de rechtspositie</u>, en bijstand verlenen op juridisch vlak; 4° in hoofdzaak verantwoordelijkheid op juridisch vlak dragen; <u>5° het beroep van bedrijfsjurist in volle intellectuele onafhankelijkheid uitoefenen.</u>
	<u>§ 1/1. In afwijking van §1, 2°, gestelde voorwaarde met betrekking tot de verbondenheid door een arbeidsovereenkomst of statuut aan een werkgever of opdrachtgever, wordt de hoedanigheid van lid van het Instituut ook toegekend aan een natuurlijke persoon die lid is van het bestuursorgaan van een rechtspersoon, voor de uitoefening van het beroep van bedrijfsjurist binnen die rechtspersoon, indien de wet verbiedt dat dit lid deze bestuursopdracht uitoefent door middel van een arbeidsovereenkomst.</u>
§ 2. De aanvragen worden gericht aan de raad van het Instituut in de vorm en onder de voorwaarden vastgesteld overeenkomstig het huishoudelijk reglement van het Instituut.	§ 2. De aanvragen worden gericht aan de raad van het Instituut in de vorm en onder de voorwaarden vastgesteld overeenkomstig het huishoudelijk reglement van het Instituut.
Art. 5. De door de bedrijfsjurist verstrekte adviezen, ten gunste van zijn werkgever en in het kader van zijn functie van juridisch raadsman, zijn confidentieel.	Art. 5. De door de bedrijfsjurist verstrekte adviezen, ten gunste van zijn werkgever <u>of diens opdrachtgever</u> en in het kader van zijn functie van juridisch raadsman, zijn <u>vertrouwelijk</u>. <u>Deze vertrouwelijkheid strekt zich eveneens uit tot de interne correspondentie die een verzoek om advies bevat, de interne correspondentie die wordt gevoerd over dat verzoek, de ontwerpadviezen en de interne documenten die worden opgesteld ter voorbereiding van het advies.</u>
Art. 8. § 1. De algemene vergadering komt ten minste eenmaal per jaar bijeen, op de datum bepaald door de raad en op de wijze bepaald door het huishoudelijk reglement.	Art. 8. § 1. De algemene vergadering komt ten minste eenmaal per jaar bijeen, op de datum bepaald door de raad, <u>die kan voorzien om de vergadering via elektronische communicatiemiddelen te houden</u>, en op de wijze bepaald door het huishoudelijk reglement.

Op deze bijeenkomst brengt de raad een verslag uit over zijn werkzaamheden van het afgelopen jaar en legt de inventaris van de activa en passiva van het Instituut, de jaarrekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede de begroting voor het nieuwe boekjaar, ter goedkeuring voor. De inventaris en de rekeningen moeten vooraf zijn gecontroleerd door de deskundige. De rekeningen worden opgemaakt op de wijze bepaald in het huishoudelijk reglement en worden bij uittreksel aan de leden ter kennis gebracht. De penningmeester zorgt ervoor dat zij op de zetel van het Instituut voor de leden ter inzage liggen gedurende vijftien dagen voorafgaand aan de algemene vergadering.	Op deze bijeenkomst brengt de raad een verslag uit over zijn werkzaamheden van het afgelopen jaar en legt de inventaris van de activa en passiva van het Instituut, de jaarrekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede de begroting voor het nieuwe boekjaar, ter goedkeuring voor. De inventaris en de rekeningen moeten vooraf zijn gecontroleerd door de deskundige. De rekeningen worden opgemaakt op de wijze bepaald in het huishoudelijk reglement en worden bij uittreksel aan de leden ter kennis gebracht. De penningmeester zorgt ervoor dat zij op de zetel van het Instituut voor de leden ter inzage liggen gedurende vijftien dagen voorafgaand aan de algemene vergadering.
§ 2. Bovendien kan de raad, telkens als hij het nuttig acht, de algemene vergadering bijeenroepen. Hij moet dat in ieder geval doen wanneer één vijfde van de leden van de vergadering dat schriftelijk vragen, met vermelding van het onderwerp dat zij op de agenda geplaatst wensen te zien.	§ 2. Bovendien kan de raad, telkens als hij het nuttig acht, de algemene vergadering bijeenroepen. Hij moet dat in ieder geval doen wanneer één vijfde van de leden van de vergadering dat schriftelijk vragen, met vermelding van het onderwerp dat zij op de agenda geplaatst wensen te zien.
§ 3. Het huishoudelijk reglement bepaalt de termijnen van oproeping voor de algemene vergaderingen en de termijnen van mededeling van de agenda's.	§ 3. Het huishoudelijk reglement bepaalt de termijnen van oproeping voor de algemene vergaderingen en de termijnen van mededeling van de agenda's.
Art. 9. § 1. De raad is samengesteld uit twintig leden van wie er tien Nederlandstalig en tien Franstalig zijn, en die door de algemene vergadering gekozen worden uit de personen ingeschreven op de ledenlijst van het Instituut en dit voor een termijn van drie jaar, die tweemaal vernieuwbaar is.	Art. 9. § 1. De raad is samengesteld uit twintig leden van wie er tien Nederlandstalig en tien Franstalig zijn, en die door de algemene vergadering gekozen worden uit de personen ingeschreven op de ledenlijst van het Instituut en dit voor een termijn van drie jaar, die tweemaal vernieuwbaar is. <u>Wanneer gedurende de termijn van drie jaar een mandaat openvalt en er geen plaatsvervangend lid van dezelfde taalrol beschikbaar is, kan de raad een nieuw raadslid coöpteren. De eerstvolgende algemene vergadering bevestigt het mandaat van het gecoöpteerde raadslid; bij bevestiging volbrengt het gecoöpteerde raadslid het mandaat van zijn voorganger, tenzij de algemene vergadering er anders over beslist. Bij gebrek aan bevestiging eindigt het mandaat van het gecoöpteerde raadslid na afloop van de algemene vergadering, zonder dat dit afbreuk doet aan de regelmatigheid van de samenstelling van de raad tot op dat ogenblik.</u>

§ 2. De raad kiest uit zijn leden een voorzitter en een of twee ondervoorzitters. De voorzitter wordt beurtelings uit de Nederlandstalige en de Franstalige leden gekozen voor een termijn van drie jaar. De ondervoorzitter wordt voor een termijn van drie jaar gekozen uit de taalgroep waartoe de voorzitter niet behoort. Ingeval er twee ondervoorzitters worden gekozen, moet elk van hen tot een verschillende taalgroep behoren.	§ 2. De raad kiest uit zijn leden een voorzitter en een of twee ondervoorzitters. De voorzitter wordt beurtelings uit de Nederlandstalige en de Franstalige leden gekozen voor een termijn van drie jaar. De ondervoorzitter wordt voor een termijn van drie jaar gekozen uit de taalgroep waartoe de voorzitter niet behoort. Ingeval er twee ondervoorzitters worden gekozen, moet elk van hen tot een verschillende taalgroep behoren.
§ 3. De raad kiest eveneens uit zijn leden een Nederlandstalige secretaris, een Franstalige secretaris en een penningmeester, voor een termijn van drie jaar.	§ 3. De raad kiest eveneens uit zijn leden een Nederlandstalige secretaris, een Franstalige secretaris en een penningmeester, voor een termijn van drie jaar.
§ 4. Het huishoudelijk reglement bepaalt de wijze waarop de in de §§ 2 en 3 van dit artikel bedoelde personen worden verkozen.	§ 4. Het huishoudelijk reglement bepaalt de wijze waarop de in [...] dit artikel bedoelde personen worden verkozen.
Art. 14. § 1. De tuchtstraffen zijn : a) de waarschuwing; b) de berisping; c) de schorsing voor ten hoogste een jaar; d) de schrapping van de ledenlijst. De schorsing houdt het verbod in om de titel van bedrijfsjurist te voeren en de eraan verbonden rechten uit te oefenen, zolang deze tuchtstraf uitwerking heeft.	Art. 14. § 1. De tuchtstraffen zijn : a) de waarschuwing; b) de berisping; c) de schorsing voor ten hoogste twee jaar; d) de schrapping van de ledenlijst. De schorsing houdt het verbod in om de titel van bedrijfsjurist te voeren en de eraan verbonden rechten uit te oefenen, zolang deze tuchtstraf uitwerking heeft. <u>De tuchtinstanties van het Instituut besluiten of zij de schorsing of de schrapping bekend zullen maken en, in voorkomend geval, op welke wijze dit dient te gebeuren.</u> <u>De tuchtinstanties van het Instituut kunnen de uitspraak van de tuchtstraf opschorten of de uitvoering van de tuchtstraf uitstellen en hier bijzondere voorwaarden voor bepalen. Bij niet-naleving van de bepaalde voorwaarden, roept de voorzitter van de tuchtinstantie die de tuchtstraf heeft uitgesproken, ambtshalve of op verzoek van de voorzitter van het Instituut, de bedrijfsjurist, op om te verschijnen op een zitting van de tuchtinstantie, met het oog op het uitspreken van een tuchtstraf of het opheffen van het uitstel.</u> <u>De tuchtinstanties van het Instituut kunnen in hun beslissing de kosten die voor het onderzoek en voor de behandeling op de hoorzitting werden gemaakt ten laste leggen van de</u>

	<u>betrokken bedrijfsjurist indien zij een inbreuk vaststellen.</u> <u>Een geschrapte bedrijfsjurist kan slechts worden heringeschreven op de ledenlijst van het Instituut na het verstrijken van een termijn van vijf jaar nadat de beslissing tot schrapping in kracht van gewijsde is gegaan en indien buitengewone omstandigheden het wettigen.</u>
§ 2. Op voorstel of na advies van de raad stelt de Koning het tuchtreglement van het Instituut vast.	§ 2. Op voorstel of na advies van de raad stelt de Koning het tuchtreglement van het Instituut <u>en regels inzake de toewijzing van de kosten van de tuchtprocedure</u> vast.
Art. 15. § 1. Een zaak wordt bij de tuchtcommissie aanhangig gemaakt door de raad van het Instituut, hetzij op eigen initiatief, hetzij op klacht ingediend door iedere belanghebbende. De raad bezorgt de tuchtcommissie een verslag waarin de aan de bedrijfsjurist ten laste gelegde feiten worden uiteengezet met verwijzing naar de betrokken wettelijke, bestuursrechtelijke of tuchtrechtelijke bepalingen.	Art. 15. § 1. Een zaak wordt bij de tuchtcommissie aanhangig gemaakt door de raad van het Instituut, hetzij op eigen initiatief, hetzij op klacht ingediend door iedere belanghebbende. De raad bezorgt de tuchtcommissie een verslag waarin de aan de bedrijfsjurist ten laste gelegde feiten worden uiteengezet met verwijzing naar de betrokken wettelijke, bestuursrechtelijke of tuchtrechtelijke bepalingen.
§ 2. De tuchtcommissie roept de bedrijfsjurist ten minste dertig dagen van tevoren bij een ter post aangetekende brief op. De oproepingsbrief vermeldt, op straffe van nietigheid : - de uiteenzetting van de ten laste gelegde feiten en de verwijzing naar de betrokken wettelijke, bestuursrechtelijke of tuchtrechtelijke bepalingen; - de toestemming aan de bedrijfsjurist of zijn raadsman om inzage te nemen van het dossier; - de vermelding van de mogelijkheid om aan de tuchtcommissie een verweerschrift te richten waarbij alle voor zijn verweer nuttige stukken gevoegd kunnen worden.	§ 2. De tuchtcommissie roept de bedrijfsjurist ten minste dertig dagen van tevoren bij een ter post aangetekende brief op. De oproepingsbrief vermeldt, op straffe van nietigheid : - de uiteenzetting van de ten laste gelegde feiten en de verwijzing naar de betrokken wettelijke, bestuursrechtelijke of tuchtrechtelijke bepalingen; - de toestemming aan de bedrijfsjurist of zijn raadsman om inzage te nemen van het dossier; - de vermelding van de mogelijkheid om aan de tuchtcommissie een verweerschrift te richten waarbij alle voor zijn verweer nuttige stukken gevoegd kunnen worden.
§ 3. De bedrijfsjurist kan zijn verweer mondeling of schriftelijk voordragen. Hij kan zich laten bijstaan door een advocaat of door een lid van het Instituut. Hij beschikt over een recht van wraking in de gevallen bepaald bij artikel 828 van het Gerechtelijk Wetboek. Over de wraking beslist de anders samengestelde tuchtcommissie.	§ 3. De bedrijfsjurist kan zijn verweer mondeling of schriftelijk voordragen. Hij kan zich laten bijstaan door een advocaat of door een lid van het Instituut. Hij beschikt over een recht van wraking in de gevallen bepaald bij artikel 828 van het Gerechtelijk Wetboek. Over de wraking beslist de anders samengestelde tuchtcommissie.

De bedrijfsjurist mag aan de tuchtcommissie eveneens vragen dat zijn werkgever in zijn aanwezigheid wordt gehoord over de feiten die hem worden verweten.	De bedrijfsjurist mag aan de tuchtcommissie eveneens vragen dat zijn werkgever <u>of diens opdrachtgever</u> in zijn aanwezigheid wordt gehoord over de feiten die hem worden verweten.
§ 4. De beslissingen van de tuchtcommissie zijn met redenen omkleed. Zij worden bij een ter post aangetekende brief ter kennis gebracht van de bedrijfsjurist en van de raad van het Instituut. Samen met deze kennisgeving worden, op straffe van nietigheid, de nodige inlichtingen verstrekt betreffende de regels en de termijnen voor het aantekenen van verzet en hoger beroep.	§ 4. De beslissingen van de tuchtcommissie zijn met redenen omkleed. Zij worden bij een ter post aangetekende brief ter kennis gebracht van de bedrijfsjurist en van de raad van het Instituut. Samen met deze kennisgeving worden, op straffe van nietigheid, de nodige inlichtingen verstrekt betreffende de regels en de termijnen voor het aantekenen van verzet en hoger beroep.
Art. 21. De raad stelt de werkgever van de betrokken bedrijfsjurist in kennis van de definitieve beslissingen van schorsing of schrapping. Wanneer echter de beslissingen bedoeld in het voorgaande lid betrekking hebben op feiten die vreemd zijn aan de activiteiten die de betrokken bedrijfsjurist in zijn onderneming uitoefent, mag de raad de werkgever hiervan niet in kennis stellen. In dat geval beperkt de raad de informatie aan de werkgever tot de loutere mededeling van de uitgesproken straffen.	Art. 21. De raad stelt de werkgever <u>of diens opdrachtgever</u> van de betrokken bedrijfsjurist in kennis van de definitieve beslissingen van schorsing of schrapping. Wanneer echter de beslissingen bedoeld in het voorgaande lid betrekking hebben op feiten die vreemd zijn aan de activiteiten die de betrokken bedrijfsjurist in zijn onderneming uitoefent, mag de raad de werkgever <u>of diens opdrachtgever</u> hiervan niet in kennis stellen. In dat geval beperkt de raad de informatie aan de werkgever <u>of diens opdrachtgever</u> tot de loutere mededeling van de uitgesproken straffen.
Art. 22. § 1. De raad wordt voor de eerste keer opgericht na een verkiezing die door toedoen van de minister van Justitie georganiseerd wordt binnen zes maanden na de inwerkingtreding van deze wet. Een koninklijk besluit bepaalt de wijze waarop deze verkiezing wordt geregeld. Aan deze verkiezing mag deelnemen ieder die hiertoe een schriftelijk verzoek indient bij de minister van Justitie en die bij zijn verzoek voegt : a) een voor eensluidend verklaard afschrift van zijn diploma, zoals voorgeschreven in artikel 4, § 1, 1°, van deze wet; b) een schriftelijk attest van zijn werkgever, luidens welke deze verklaart dat naar zijn weten zijn onderneming beantwoordt aan het begrip onderneming in de zin van artikel 4, § 1, 2°, van deze wet, en dat de betrokken persoon binnen zijn onderneming activiteiten uitoefent die gelijk zijn aan die beschreven in artikel 4, § 1, 3° en 4°, van deze wet.	Art. 22. § 1. De raad wordt voor de eerste keer opgericht na een verkiezing die door toedoen van de minister van Justitie georganiseerd wordt binnen zes maanden na de inwerkingtreding van deze wet. Een koninklijk besluit bepaalt de wijze waarop deze verkiezing wordt geregeld. Aan deze verkiezing mag deelnemen ieder die hiertoe een schriftelijk verzoek indient bij de minister van Justitie en die bij zijn verzoek voegt : a) een voor eensluidend verklaard afschrift van zijn diploma, zoals voorgeschreven in artikel 4, § 1, 1°, van deze wet; b) een schriftelijk attest van zijn werkgever <u>of diens opdrachtgever</u>, luidens welke deze verklaart dat naar zijn weten zijn onderneming beantwoordt aan het begrip onderneming in de zin van artikel 4, § 1, 2°, van deze wet, en dat de betrokken persoon binnen zijn onderneming activiteiten uitoefent die gelijk zijn aan die beschreven in artikel 4, § 1, 3° en 4°, van deze wet.

§ 2. Binnen drie maanden te rekenen van de verkiezing bedoeld in § 1, moet de raad : a) de voorschriften bepalen met betrekking tot het opstellen van de lijst van de leden van het Instituut; b) de ledenlijst van het Instituut opstellen en beslissen over de aanvragen tot toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsjurist; c) het ontwerp van huishoudelijk reglement opstellen; d) de algemene vergadering bijeenroepen. Tijdens zijn eerste vergadering stelt de algemene vergadering het huishoudelijk reglement vast op voorstel van de raad.	§ 2. Binnen drie maanden te rekenen van de verkiezing bedoeld in § 1, moet de raad : a) de voorschriften bepalen met betrekking tot het opstellen van de lijst van de leden van het Instituut; b) de ledenlijst van het Instituut opstellen en beslissen over de aanvragen tot toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsjurist; c) het ontwerp van huishoudelijk reglement opstellen; d) de algemene vergadering bijeenroepen. Tijdens zijn eerste vergadering stelt de algemene vergadering het huishoudelijk reglement vast op voorstel van de raad.
§ 3. De beroepscommissie wordt voor de eerste keer opgericht binnen zes maanden na de inwerkingtreding van deze wet. De leden van de commissie van beroep, met uitzondering van de kamervoorzitters, worden eveneens aangesteld na een verkiezing die door toedoen van de minister van Justitie georganiseerd wordt overeenkomstig de bepalingen van § 1 van dit artikel.	§ 3. De beroepscommissie wordt voor de eerste keer opgericht binnen zes maanden na de inwerkingtreding van deze wet. De leden van de commissie van beroep, met uitzondering van de kamervoorzitters, worden eveneens aangesteld na een verkiezing die door toedoen van de minister van Justitie georganiseerd wordt overeenkomstig de bepalingen van § 1 van dit artikel.
§ 4. Binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze wet moeten de bedrijfsjuristen waaruit de tuchtcommissie samengesteld is, de anciënniteit bewijzen die bij artikel 13 van deze wet vereist is, indien de raad van mening is dat ze sedert minstens vijf jaar voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 4, § 1. Binnen tien jaar na de inwerkingtreding van deze wet moeten de bedrijfsjuristen waaruit de beroepscommissie samengesteld is, de anciënniteit bewijzen die bij artikel 17 van deze wet vereist is, indien de algemene vergadering van mening is dat ze sedert minstens tien jaar voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 4, § 1.	§ 4. Binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze wet moeten de bedrijfsjuristen waaruit de tuchtcommissie samengesteld is, de anciënniteit bewijzen die bij artikel 13 van deze wet vereist is, indien de raad van mening is dat ze sedert minstens vijf jaar voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 4, § 1. Binnen tien jaar na de inwerkingtreding van deze wet moeten de bedrijfsjuristen waaruit de beroepscommissie samengesteld is, de anciënniteit bewijzen die bij artikel 17 van deze wet vereist is, indien de algemene vergadering van mening is dat ze sedert minstens tien jaar voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 4, § 1.